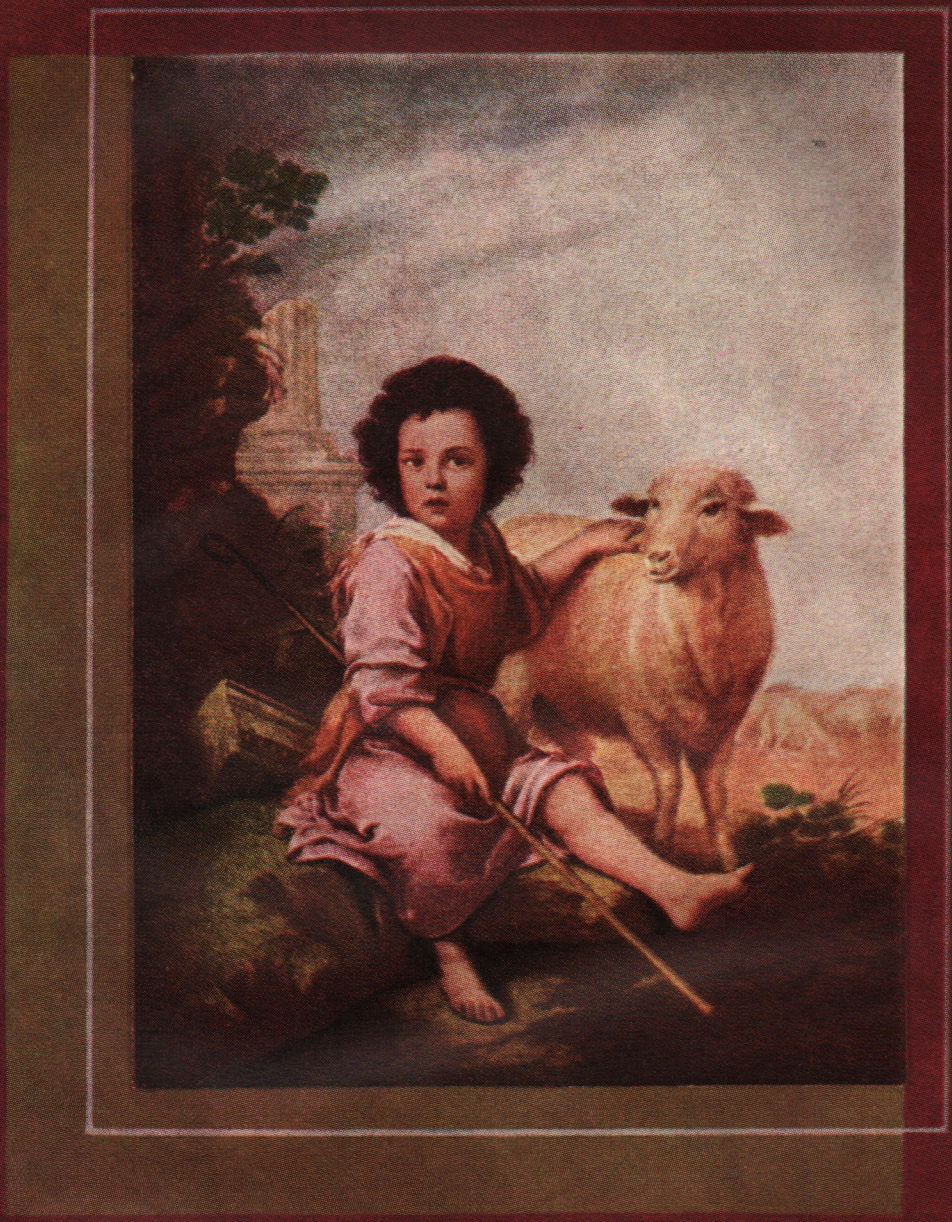

EMÄNTÄLEHTI

1956

Koristeellinen juustotarjotin on ilo
sekä silmälle että kielelle.
Se on mainio tarjottava illanistujaisissa
tai jälkiruokana.
Valion runsaassa juustovalikoimassa
Teillä on lukuisia
vaihtelumahdollisuuksia —
aina oman tai vieraittenne
maun mukaan.
Tässä eräs esimerkki —
voita, pieniä suolakeksejä, retiisejä
sekä kauniisti
leikattuja juustonpaloja.
Juustoja voitte vaihdella
mielenne mukaan . . .

Juustotarjotin — verraton, kevyt ilta-ateria tai herkuttelijan jälkiruoka . . .

VALIO

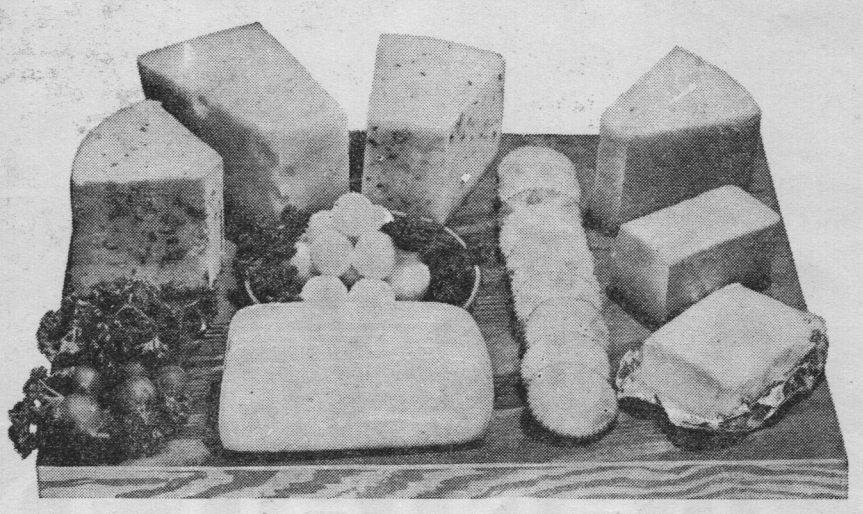

Kotitalouskeskus on tehnyt perusteelliset käyttö- ja kestävyyskokeet eri lämpötiloissa Arabian uuninkestävästä keramiikasta. Tuloksissa todetaan **ARABIAN UUNINKESTÄVÄ** erittäin sopivaksi useimpien uuniruokien valmistukseen. Lisäksi vati soveltuu kauniin värinsä ja muotonsa vuoksi erittäin hyvin tarjoiluastiaksi. Täten emännältä säästyy vaivoja, ja kuuman tarjottava ruoka säilyy kauan halutun lämpimänä valmiiksi kuumennetussa tarjoiluastiassa.

Arabian uuninkestävä helpottaa ruoanvalmistusta: se käy nopeammin, ruoka onnistuu ja lasitetun keramiikkapinnan puhdistus on helppoa.

uunista pöytään

ARABIAN uuninkestävässä

*Katsokaa, että uunivuokanne pohjassa on Arabian **UUNI**-merkki*

Malli KA. Koriste "Kesto", sininen.
Hintaesimerkkejä: tilavuus 0,38 l. 350:—
ja 2,70 l. 800:—

ARABIA

W Ä R T S I L Ä - Y H T Y M Ä O/Y

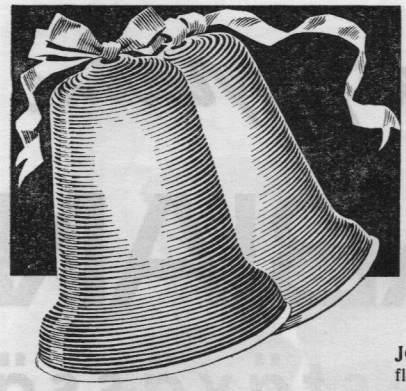

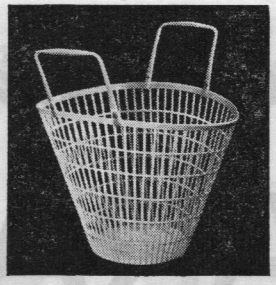

MUOVIA JOULUN MERKEISSÄ

Joulukello — puhtaanpunainen Rotaflex-varjostin on Plastex-uutuus, joka säteilee lämmintä jouluvaloa.

Italialaistyyppinen **kantokassi** pehmeää polyteenimuovia. Värejä runsaasti, "kassi-joka-asuun" on jouluvihjeenä verraton.

Kätevä **eväskotelo** valkeata polyteenia — varusteina munakuppi ja -munalusikka.

Viime messujen suuri suosikki modernisti muotoiltu **kastelukannu,** jossa nokka liittyy saumattomasti kannuun

Muovilelut ovat mainioita — muistakaa hopeanhohtoinen Plastex-kiitojuna ja kiitolinjan auto, jonka peräosa on irroitettava.

Oy PLASTEX Ab

Tehdas LOHJA as.
Pääkontt.: HELSINKI, Ruusulank. 1,
puh. 44 03 11

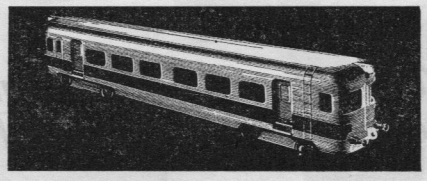

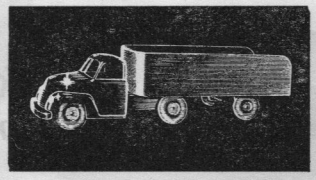

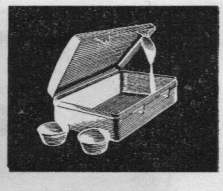

1906 **Kemigraafinen oy** 1956

50 VUOTTA HYVIÄ KUVALAATTOJA

MALLEJA

kudonnan, ompelun, neuletöiden askartelun, puutöiden y.m. aloilta

kotiteollisuus

KOTOISEN KÄTEVYYDEN JA YRITTELIÄISYYDEN EDISTÄJÄ

Ilmestyy 10 numeroa vuodessa. Postisiirto 6638. Tilausmaksut v. 1957: 1/1 vsk. 650: —, 1/2 vsk. 350: —. Tilaukset: Fredrikink. 57 B 26 tai postin, kirja- ja osuuskauppojen sekä muiden asiamiesten välityksellä. Asiamiespaperit ja näytenumeroita lähetetään pyydettäessä.

LAHJA JOULUPUKILLEKIN

eli kupillinen kuumaa ja virkistävää

KAHVIKULTAA

Saatavana kaikista myymälöistämme.

SOK

VERRATON APU EMÄNNÄLLE

MKT

KUUMANVEDENVARAAJA

— kuumaa vettä sopivissa määrissä kaikkiin tarkoituksiin. Tutustukaapa MKT-kuumavedenvaraajaan lähimmässä myyntikonttorissamme tai maanviljelijäin osuuskaupassa.

HANKKIJA — nimi tae

Koko elämä on pyrkimistä tavotteisiin

ASKEL ASKELEELTA ETEENPÄIN

Niin kuin koulu kulkee luokka luokalta eteenpäin, niin kulkee elämäkin: tavoitteesta tavoitteeseen.

Säästämällä rahaa on mahdollista toteuttaa monia toiveita. Säästäkää tilillenne osuuskassaan rahaa aina tarpeellinen määrä, sitten toteuttakaa tällä rahalla toiveenne. Säästäkää ensin, ostakaa sitten! Se kannattaa.

Osuuskassat maksavat Teille korkoa:

Säästötilillä	**5 ¾ %**
Indeksitilillä	**5 ¾ %**
Shekkitilillä	**1 ½ %**

Osuuskassat palvelevat Teitä pankkiasioissanne auliisti. Muistattehan, että osuuskassa on koko perheen pankki — perheenemäntien palveluvalmis talletuspankki.

OSUUSKASSAT

kuuluvat kotiseutunne kuvaan... 1044 toimipaikkaa

KARHULAN koristeellinen kukka- ja kynttilämaljakko maksaa

värittömänä vain 165:—
värillisenä . . . . 195:—

Joulupöydän viehättävin koriste

on »kynttilämaljakko«, johon kynttilän ympärille voitte asettaa vaikkapa pieniä kauniita kukkia. Kynttilöiden elävät liekit heijastuvat kauniisti kirkkaissa lasiesineissä ja tehostavat joulutunnelmaa!

KARHULA-IITTALA

Emäntä Lehti

MARTTALIITON JULKAISU

12

1956

Toimituskunta: IRENE AIRAS, SAARA HYRKÄS, SIRKKA KOUKI, LEA KURKI, TALVIKKI LAUSALA, EMMI LEHTOVUORI, TUULIKKI PAATERO, LEMPI PALHO, HELENA VIRKKI. Päätoim.: SOINTU RINNEMAA, toimitussiht.: MANJA HALTIA. Toim. os.: Hki, Pursimiehenk. 15. Puh. 62 94 06. Tilaushinta: ½ vsk. 600 mk, ½ vsk. 350 mk, ulkomaille 750 mk.

JUMALANPUISTON JOULUVALOT

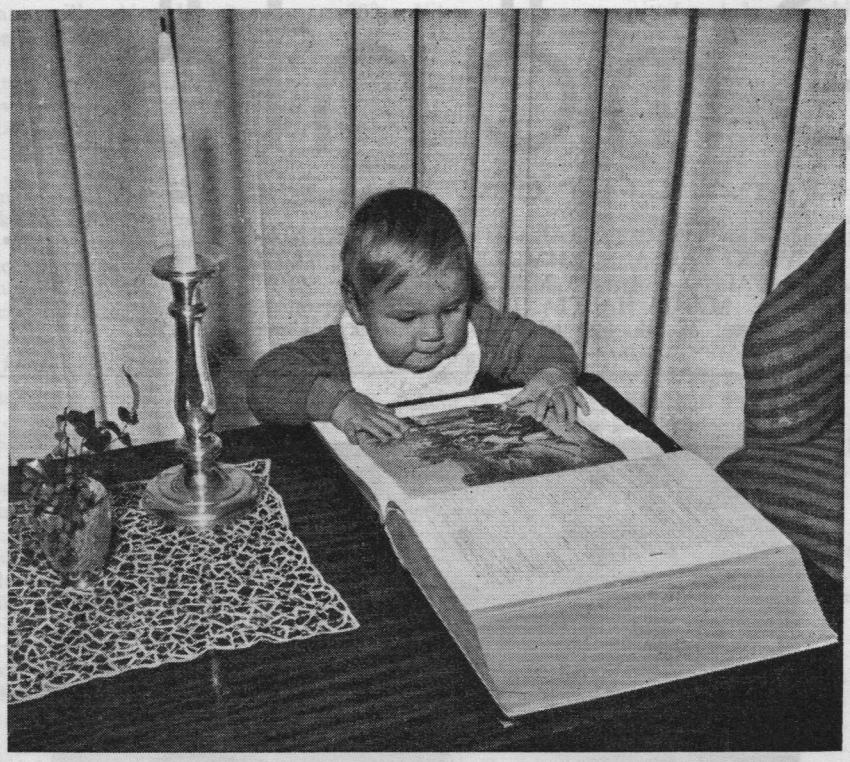

Onko joulumme oikea joulu?

Joulu on jälleen ovella. Juhlan läheisyys väreilee jo sisimmässämme. Vielä jälellä olevat päivät suorastaan ryöstäytyvät käsistämme. Vain lapset ehtivät odottamaan suuren juhlan tuloa, meille muille se joutuu liian pian, kesken valmistusten. Kiire kiihtyy kiihtymistään, nimenomaan keittiössä, kohotakseen aattoaamuna huippuunsa, ja rauetakseen vasta, kun aaton ilta jo hämärtyy.

Pitäähän suurta juhlaa valmistaa, eihän juhlaa muutoin tulisikaan. Mutta emmekö sittenkin ole ajautuneet harhaan? Emmekö ole haudanneet itse juhlaa sitä edeltävien valmistusten ja niiden tulosten vyöryn alle. Joulupöytämme notkuu herkkuja, joulupukin kontti on täpötäynnä lahjoja. On jännitystä, on hauskaa, ainakin lapsilla. Mutta ei ole oikeata joulua, ei joulun tyyntä rauhaa. Valmistuspäivien ylipaineen aiheuttama väsymys ja hermostuneisuus uhkaavat joka hetki särkeä oikean tunnelman. Väsynyt on ennen muita hän, ionka pitäisi tartuttaa toisiinkin rauhaisan hyvänolon tunne, äiti.

Minkälaisin mielin ja voimin istuudumme tänä vuonna joulupöytään? Siitähän varsinainen joulun vietto kodeissamme alkaa. Viimeisilleen uupuneina ja hermostuneinako jälleen? Ja vain siksi, että olemme kiusanneet sekä itseämme että toisiamme yli varojemme ja voimiemme, ostaaksemme ja valmistaaksemme itsellemme väen väkisin joulun.

Ei tule sitä tietä todellista joulua, pitäisihän meidän se tietää. Joulua ei tehdä eikä oteta, joulu saadaan lahjana taivaasta. Joulu on Jeesuksessa, ja siinä käsittämättömässä rauhassa, josta ensimmäisen jouluyön enkelit tiesivät kertoa. Joulua pitäisi päästä vastaanottamaan hiljentyen eikä viimeisilleen touhuten.

Valmisteluitta emme jouluun pääse. Joululahjoihinkin olemme siinä määrin kasvaneet, ettemme voi niistä ainakaan kokonaan luopua. Mutta rohkenisimmeko suorittaa leikkauksen ja poistaa molemmista melkoisen osan. Tekisimme sen koko perheen yhteisellä päätöksellä. Ja olemme saaneet ainakin kaksi kallisarvoista joululahjaa: Äiti jaksaa hymyillä, kun ei ole puuhannut yli voimien, ja isäkin myhäilee päivänpaisteisena, kun ei ole eletty jouluun yli varojen. Ehkäpä saamme vielä kolmannenkin lahjan, ennen aavistamattoman. Ehkäpä perheemme jouluateriasta voidaan sanoa samaa, mitä Apostolien teoissa kerrotaan alkuseurakunnasta: »Ja he nauttivat ruokansa riemulla ja sydämen yksinkertaisuudella, kiittäen Jumalaa.» Missä näin on, siellä ollaan todellisella jouluaterialla. Lajien runsautta ei kaivata. Kiitosmieli on tehnyt pöydästä juhlapöydän.

Syytä on meillä riemumieleen ja Jumalan kiitokseen. Pimeys on hälvennyt. Yllämme paistaa taivaallinen kirkkaus. Meille on syntynyt Vapahtaja. Hän on särkenyt kuormamme ikeen ja käskijän sauvan. Hän on voittanut synnin, kuoleman ja perkeleen vallan ja tuonut esiin iankaikkisen elämän ja vanhurskauden. Hänen luonaan saa sielumme levon, sillä hänen valtakunnassaan vallitsee loppumaton rauha. Hän on itse meidän rauhamme ristinsä veren kautta.

Jeesus on sinun, Jeesus on minun. Sitä joulun viesti kuuluttaa. Niinkuin hän, seimen lapsi, toi ensimmäisen joulun, niin hän yksin voi tänäkin vuonna tuoda koteihimme oikean joulun. Joulu ja jouluriemu on vain siellä, missä Jeesus on.

Älkäämme unohtako Herramme sanaa: »Katso, minä seison ovella ja kolkutan, jos joku kuulee minun ääneni ja avaa oven, niin minä käyn hänen luoksensa sisälle ja aterioitsen hänen kanssaan, ja hän minun kanssani.» Joulu saa, Jeesus kolkuttaa. Kuka avaa oven saadakseen todellisen ilon ja juhlan, saadakseen riemuita sydämen yksinkertaisuudessa, kiittäen Jumalaa.

Leo Lehtinen

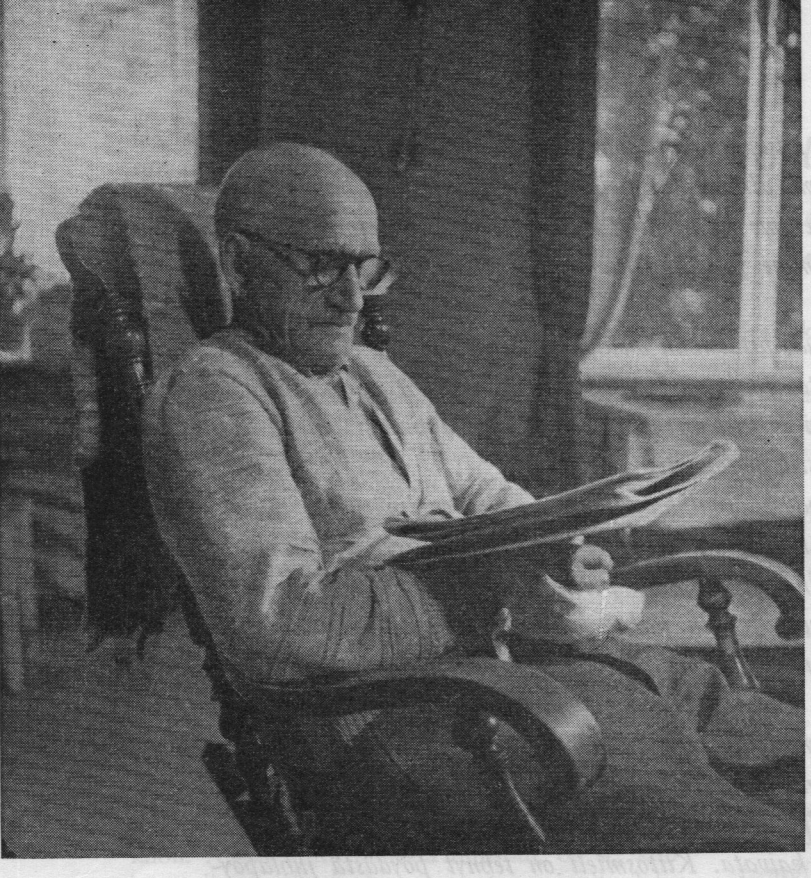

Maalais- ja kaupunkilaiskodin elämänpiiri

Viimeisen puolen vuosisadan aikana on länsimaisen sivistyksen piirissä tapahtunut varsin jyrkkä pukeutumisen, käyttäytymisen ja koko elämäntyylin kaupunkilaistuminen. Vanhoissa taloissa sen huomasi aluksi siitä, että vanhat suvussa kulkeneet huonekalut myytiin ja korvattiin ns. nuorukaistyylin erittäin epäonnistuneilla tuotteilla. Myöhemmin on pyritty hävittämään maalaiskodin keskeinen huone, tupa tai pirtti. Kun vaatteet ja jalkineet ennen valmistettiin kotona ja ne todella soveltuivat ankariin luonnonsuhteisiimme, ovat nykyiset kaupunkilaistyyliset hepenet usein liian ohuita turvaamaan kylmältä ja kosteudelta. Parhaillaan nopeasti tapahtuva teollistuminen ja koneellistuminen tietysti levittää kaupunkilaistunutta elämäntyyliä. Se tuntuu meistä luonnolliselta, jopa välttämättömältäkin. Ymmärrämme senkin, että ainakin siirtymiskautena esiintyy jännitystä toisaalta maatalouteen, toisaalta teollisuuteen ja liike-elämään perustuvan yhteiskunnallisen ja taloudellisen elämän välillä. Mutta aina emme tarpeeksi selvästi näe, että samalla tapahtuu syvälle ulottuva, ehkäpä kohtalokas arvojen järjestelmän muutos. Jos taloudellinen, yhteiskunnallinen ja valtiollinen elämä ei ole itsetarkoitus, vaan jos sen tarkoituksena on palvella ihmistä, on tällaisten muutosten tapahtuessa aina kysyttävä: miten tässä käy ihmisen ja ihmisyyden? Kaikki muutokset eivät näet ole edistystä ja kehitystä; ne voivat myös olla taantumusta ja rappeutumista.

Eräs tutkija teki läntisessä naapurimaassamme äskettäin seuraavan vertailun. Kun käyn vanhoissa kodeissa, niiden salissa on tyylikalusto, joka kertoo kodin yhtenäisyydestä, sen jäsenten läheisestä yhteenkuuluvuudesta. Uudenaikaisen kodin olohuoneessa on jokainen esine erilainen väriltään ja muodoltaan. Niillä ei ole mitään yhteistä. Joukko toisilleen vieraita ihmisiä on jostakin syystä päättänyt muuttaa nukkumaan saman katon alle. Samanlaiseen kolkkoon tulokseen vei tieteellinen tutkimus, joka toimeenpantiin eräässä suuressa pääkaupungin asutustaajamassa. Valtava enemmistö ei tuntenut vähääkään kiinnostusta kotikyläänsä ja sen asukkaita kohtaan. Useimmat eivät halunneet mitään tietää edes saman rapun asukkaista. Kauniina poikkeuksena olivat vain pienten omakotitalojen omistajat. He tunsivat mie-

lenkiintoa kyläänsä, sen vaiheita, luontoa ja ihmisiä kohtaan.

Tämä tulos on ns. sosiaalisen rakennustuotannon harrastajille masentava. Kaupunki luo ympärilleen tylyyden, kylmyyden, välinpitämättömyyden ilmapiirin. Vasta vanhoissa, perinteistä rikkaissa kaupungeissa, sellaisissa kuin Pariisi, syntyy syvää kiintymystä elämänympäristöön. Sellaiset nopeasti kasvavat suurkaupungit, joiden pienoismuoto Helsinkimme on, elävät näissä kysymyksissä nousukkaan mahtipontista kautta.

Kaupunkilaiskodissa ei työ tapahdu kodissa tai sen välittömässä läheisyydessä. Vapaa-aikojen vietto, perheen jäsenten erilaiset harrastukset siirtävät elämän painopisteen kodin ulkopuolelle. Kodin luomaa yhteyttä täytyy vaalia — ja sitä vaalitaankin monessa kodissa. Uudenaikaisiin olohuoneisiin tehdään takka, joka nykyään todella usein on käyttökelpoinen. Sen ääressä on mahdollisuus monella tavoin viljellä perheen yhteishenkeä. Toinen sopiva paikka on kirjasto. Päivällispöydässä taitaa usein olla liian kiire. Kaupunkilaiskodin etuna ovat monipuoliset ja virkeät henkiset virikkeet, joiden käyttäminen hedelmälliseen kasvamiseen antaa kodin kehittyneille ja vastuunsa tunteville jäsenille runsasta tyydytystä. Sen sijaan ns. tahattomat kasvatustekijät, ennen muita luonnon läheisyys, vuodenaikojen vaihtelu, heräävän aamun ja hämärtyvän illan herkät tunnelmat kajastuvat varsin kaukaisina.

Tämä viimeksi mainittu seikka tekee lasten ja kehkeytyvien nuorten sielunelämän pinnalliseksi ja köyhäksi. Lapsisielutiede osoittaa, että lapsen sielu tulee hermostuneeksi ja tasapainottomaksi, jos lapsen kehdon äärestä puuttuu hiljaisuutta ja levollisuutta, turvallisuutta ja hyvyyttä. Kiire, melu, hälinä kuuluvat niin olennaisesti kaupunkilaisasunnon kuvaan, että joutuu ihmettelemään, miten pieni lapsi voi niissä nukkua. Vilisevät kadut, liikkeen kohina eivät synnytä turvallisuuden tunnetta. Ja vähälle jää hyvyydenkin osuus, jos ansiotyö ja monet riennot vievät äidin ajan ja voimat. Kaupunkilaislapsen havaintokyky on nopeampi ja virkeämpi kuin hitaamman maalaislapsen, mutta nämä havainnot koskevat vähäpätöisiä asioita; sen sijaan häneltä puuttuu kyky hiljentyä, pysähtyä, tutkistella.

Luonto liittää maalaiskodin suureen, kannattavaan, elämänläheiseen yhteyteen. Kesän vihreä nurmikenttä ja talven lumiaavikko sitovat rakennukset ja pellot, talot ja koko kylän kokonaisuudeksi, johon tiet ja polut avaavat yhdyslinjoja. Luonnonelämän mahtava rytmi säätelee ihmisten elämää ja askareita. Kevään tulo, muuttolintujen saapuminen, lumen sulaminen ja vesien avautuminen, illan rauha ja aamun kirkkaus, kukkien tuoksu ja lintujen laulu, viljan kasvaminen ja kypsyminen, syksyn väriloisto ja talvisen tähtitaivaan kylmä välke — ne ovat osa kodin elämää. Lapset ovat pienestä pitäen vanhempiensa ja sisarustensa mukana työssä ja toimessa pirtissä ja kotipihalla, pellolla, metsässä ja järvellä. Mikään ei kasvata yhteyden tuntoa niinkuin yhdessä koetut ponnistukset, yhteinen kilpa, hiki ja vaiva. Tuskin osataan kyllin suureksi arvioida sitä kulttuuritehtävää, joka on vuosisatojen kuluessa ollut kirkkovuoden aikaan ja peltotyöhön liittyvillä juhlilla, joissa työstä niin luontevasti siirrytään juhlaan ja ilonpitoon, usein rehevän mehukkaaseen, mutta aina aitoon ja terveeseen. Esim. naapuriapu, jota vanhat maakuntalait säännöstelevät jo 1200-luvun lopulla, on ollut verraton yhteydentunnon kasvattaja.

Maalaiskodin elämänpiiri syntyy, elää ja väreilee maalaispirtissä. "Suuri perinnäinen maalaispirtti, tupa, kuvastaa hyvin maalaistalon ja kylän yhteisöelämää. Pirtissä elää, ruokailee, seurustelee ja osittain työskenteleekin koko perhe ja talon työväki. Siinä emäntä valmistaa ruoan, tyttäret ompelevat ja kutovat, miehet korjaavat iltapuhteina työvälineitään, koulua käyvät lapset valmistavat koulutehtäviään ja pikkulapset ottavat ensi askeleensa ja leikkivät lattialla. Mutta pirtti — perinnäiseen talonpoikaistaloon kuuluvan vierassalin ohella — on samalla koko kylää varten. Siellä pidetään häät, syntymäpäiväjuhlat ja hautajaiset, kinkerit ja hartaustilaisuudet, joihin suku ja kylänväki kokoontuu. Siellä on tilaa yhtä hyvin perheen arkiselle työskentelylle kuin kylän yhteiselämälle. Valtaosa kaikesta olennaisesta yksilön elämässä voi siten tapahtua kodin ja perheen piirissä, johon yksilö pikkulapsesta alkaen juurtuu katkeamattomin sitein omaksuen kuin huomaamattaan talon ja kylän henkisen perinteen" (V. J. Ihalainen).

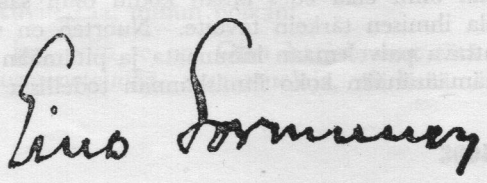

AINO VOIPIO:

Lapsuudenkotini joulu-illan virsi

Lapsuuskodin jouluaattoa muistellessa välähtää varmaan ensimmäiseksi muistiin hetki, joka jätti mieleen syvimmän vaikutuksen. Minulle oli jouluillan paras hetki se, kun oven auetessa astuttiin huoneeseen, jossa juuri sytytetyt kuusenkynttilät häikäisevän kirkkaina hohtivat. Isä seisoi kuusen vieressä, äiti tai vanhin sisarista istuutui pianon ääreen ja kaikki yhtyivät juhlavirttä laulamaan.

Jouluiltamme juhlavirsi ei kuitenkaan ollut varsinainen jouluvirsi, vaan isäni suuresti rakastama kiitosvirsi, jonka mahtavissa sanoissa ja sävelessä oli tavallaan kaikkien kirkkovuoden suurten juhlien tuntua. Sen ensimmäinen säkeistö kuului silloisen virsikirjamme mukaan:

> Koko mailma iloitkohon Sydämestään, sielustaan. Herran tykö joutukohon, Ken on hänen liitossaan. Iloll' edes astukaa, "Kiitos Herran!" veisatkaa.

Laulettiin edelleen, kuinka Herra on meidät, kadonneet lampaat, lunastanut taivasta varten, ja lopuksi kolmas säkeistö, joka alkaa sanoilla: "Hänen porttiins kiitoksella Kaikki kansat kulkekaan!"

Virren vaiettua seisoi isäni hetken ääneti kanssamme joulun valoja ihaillen, kääntyi sitten meihin ja sanoi omalla sydämeen käyvällä tavallaan: "Niin lapset, nyt on joulu."

Tämä on jäänyt mieleeni pysyvämmin kuin joululahjat ja joulupöydän antimet, sillä se oli illan yltäkylläisin kohta. Sen rikkaus ei rajoittunut oman kodin seinien sisälle, se johdatti mieleen koko maan piirin, sen, kaikkien kansojen onnen, kun Jumala meidät kaikki pelastaakseen lähetti poikansa maailmaan.

Ei ollut sattuma, että isäni rakasti juuri tämänsisältöistä virttä. Olihan hän kansallisen heräämisajan lapsi, Juhana Vilhelm Snellmanin uskollinen oppilas. Kasvattaessaan suurta lapsiparveaan hän alinomaan teroitti mieliin, ettei oma onni eikä edes oman kodin onni saanut olla ihmisen tärkein tavoite. Nuorten on vartuttava palvelemaan isänmaata ja pitämään silmämääränään koko ihmiskunnan todellista parasta. Tämä elämänkäsitys lienee osaltaan vaikuttanut kotimme joulun vieton vaatimattomiin ulkonaisiin puitteisiin. Lukuunottamatta jouluomenoita, rusinoita ja joitakin muita makeisia sekä tavanomaisia jouluruokia, lipeäkalaa, joulupuuroa, kinkkua ja torttuja, ei joulutarjoiluun herkkuja kuulunut. Maito, joskus lisäksi kalja olivat kahvin ja teen lisäksi ainoat juomat. Joululahjat olivat vaatimattomat: pienimmille joku nukke tai muu leikkikalu, vanhemmille vaatetavaraa, kirjoja, joskus hyvän onnen sattuessa sukset, kelkka tai muita talviurheiluvälineitä. Mutta mitä vähemmän meitä ylellisyydellä hemmoteltiin, sitä enemmän iloitsimme lahjoista. Tyytymättömyydestä lahjoihin nähden en muista muita kuin yhden esimerkin. Noin neljän, viiden vuoden ikäiselle tyttöselle lennätettiin lupaavan näköinen kääry. Tyttö aukaisee kääryn ja vetää esiin vaatekappaleen, valkoiset brodyyririmsulla kaunistetut alushousut —. Tällainen tahdittomuus aikakautena, jolloin niitä sivistyneessä seurassa ei ollut tapana edes nimeltä mainita! Pienokainen kauhistuu, lähtee lahkeesta riiputtaen kuljettamaan lahjaansa ulos huoneesta ja huudahtaa: "Viekää pois, viekää pois! Tuollaisia joululahjoja!" —

Lapsena saamistani joululahjoista en enää muista muuta kuin pienen kauluksen, jonka eräältä jouluvieraaksi kutsutulta tädiltä sain — äidillä kun oli tapana kutsua kotiimme jouluiltaa viettämään sukulaisia ja tuttavia, joilla muuten olisi ollut kovin yksinäinen joulu. — Mutta jouluvirtemme kaikuu vieläkin elävänä ja syväsointisena korvissani lapsuuden jouluja muistellessani. Kalliina muistona elää mielessäni hetki, jolloin sitä äidin kanssa viimeistä kertaa lauloimme. Lähes 80-vuotias äitimme makasi viimeisillään, muistinsa menettäneenä, melkein liikuntakyvyttömänä. Jouluiltana seisoimme hänen vuoteensa vieressä ja viritimme virren: "Koko mailma iloitkohon." Ja ihmeeksemme äiti yhtyi lauluun. Pystymättä sanoja lausumaan hän selvästi ja puhtaasti hyräili alttoa virren säestykseksi. Se oli viimeinen, paljon puhuva henkisen vuorovaikutuksen hetki äidin ja lasten välillä.

RUKOUS

Niinkuin syksyn käsi riisuu puun
alastomana kuuntelemaan
suunnattoman hiljaisuuden keskellä
elämän uinuvaa salaisuutta
olemuksensa sisimmässä,
niin riisukoon Sinun kätesi, Isä meidän,
meidät itsekkyytemme verhoista,
että tyhjentyisimme rakkaudettomuudestamme
ja ylpeytemme paadutuksesta,
että, niinkuin odottavat puut,
odottaisimme taivaasi alla
ansiottomina ja köyhinä,
rakkautesi haavoittamina uudistukseen
ja alttiina tahdollesi;
sen täyttymiseksi maassa niinkuin taivaassa,
Isä meidän!

Mari Sunabacka.

MARJATTA KURENNIEMI:

Vanha joululaulu

Se kulki laahustaen lokaista tietä pitkin. Sataa tihuutti ja sen oli vilu. Talitintti istui koivun oksalla höyhenet pörhöllään.

— Mikä siinä mennä laahustaa? se kysyi.

— Minä olen Vanha Joululaulu. Kaikki ovat unohtaneet minut. Laula sinä, talitintti kulta, minut!

— Minäkö! Minulla on ääni käheänä. Enkä minä välitä joululauluista, kevätlauluista minä pidän.

Ja talitintti lensi tiehensä. Vanha Joululaulu jatkoi väsyneenä matkaansa.

Vastaan tuli Rikas Kauppamies.

— Mikä kumma ryysymekko sinä olet? kysyi Rikas Kauppamies.

— Olen Vanha Joululaulu, laulu vastasi. Lapsena tunsit minut kyllä. Laula minut.

— Jos olen tuntenut, en tunne enää. Rahan kilinä kassalippaaseen on kaunein laulu, minkä minä tiedän. Mene matkoihisi, ei minulla ole aikaa joutavuuksiin, minun täytyy miettiä, miten saisin joulumyynnin kasvamaan.

Ja Rikas Kauppamies meni tiehensä. Laulu jatkoi kulkuaan. Tuuli kylmästi sen ohuen nutun läpi.

Tuli vastaan Kiireinen Rouva.

— Mikä maleksija tuossakin mahtaa olla, sanoi rouva tuikeasti, sillä hän ei voinut sietää, että jollakulla ei ollut yhtä kiire kuin hänellä itsellään.

— Olen Vanha Joululaulu. Äitisi minua ennen lauleli, kyllä sinä minut tunnet. Laula minut!

— Minäkö tässä kesken kiireitteni ennättäisin vanhoja joululauluja laulelemaan! On pidettävä suursiivous ja pestävä pyykki ja leivottava ja suolattava kinkku ja paistettava torttuja ja silitettävä ja mankeloitava ja . . .

Vanha Joululaulu ei kuullut enempää, sillä Kiireinen Rouva oli jo kaukana.

Sade oli lakannut, maa oli roudassa ja pakkanen alkoi kiristyä, mutta yhä Vanha Joululaulu vaelsi ja etsi jotakuta, joka tahtoisi laulaa sen. Silloin tuli vastaan Kuuluisa Runoilija. Vanha Joululaulu ilostui.

— Olen Vanha Joululaulu, se sanoi runoilijalle. Sinä varmaan minut tunnet. Etkö tahtoisi laulaa minua?

Runoilija pysähtyi ja katseli tarkasti Vanhaa Joululaulua.

— Vai Vanha Joululaulu? No sen olet näköinenkin. Sinussahan on loppusoinnutkin! Ja ajatusta! Ja rytmiä! Minäkö muka voisin laulaa jotakin sellaista! Minähän olen Kuuluisa Runoilija, täysin uudenaikainen. Tällaista minä laulan:

— Yksinäisyyteen
vaikka en tiedä oletko
sinipunerva vilu
suuri suurempi suurin . . .

Kuuluisan Runoilijan ääni häipyi kaukaisuuteen, sillä Vanha Joululaulu juoksi tiehensä niin nopeasti kuin saattoi.

Suruissaan se istuutui tien vierelle.

— Varmaan minun on kuoltava. Kaikki ovat minut unohtaneet. Kukaan koko avarassa maailmassa ei tahdo enää laulaa minua.

Silloin tuli kaksi ihmistä tietä pitkin, vanha mummo taluttaen pientä lasta.

— Katso, mummo, tuossa tien vieressä istuu joku. Kuka se on?

Mummo katsoi vanhoilla hämärtyneillä silmillään, ja vaikka hän oli melkein sokea, hän heti tunsi Vanhan Joululaulun.

— Sehän on Vanha Joululaulu, hän huudahti. Vanha, rakas Joululaulu. Mummoni sen jo minulle opetti, niin vanha se on!

— Laula minut! pyysi laulu viimeisillä voimillaan.

— Voi, minun ääneni on sortunut. En tiedä, jaksanko enää, sanoi mummo. Mutta lapsi sanoi heleällä äänellään:

— Hyräile se edes, mummo, että minä oppisin sen. Tahtoisin niin mielelläni oppia tuntemaan Vanhan Joululaulun.

Ja mummo alkoi laulaa heikolla, väräjävällä äänellään. Ja kun lapsen kirkas ääni yhtyi lauluun, ei Vanha Joululaulu ollut enää harmaa, nukkavieru ryysyniekka, vaan kirkas, säteilevä olento, jonka viitta hohti tähtien ja kynttilöiden valoa.

Ja jokainen, joka kuuli vanhuksen ja lapsen laulun, yhtyi lauluun, ja laulu levisi huulilta huulille. Yli koko synkän, murheisen maanpiirin se lensi. Ja jokainen, joka sen kuuli unohti kiireensä ja murheensa, touhunsa ja tärkeytensä ja lauloi lapsuutensa vanhaa joululaulua ja oli jälleen lapsi. Sinäkin sen laulun tunnet. Näin se alkaa:

— Jouluyö,
juhlayö . . .

JOULUKUUN

Kakku

Kakkulevyt:

4 valkuaista
200 g kookoshiutaleita
200 g sokeria

Valkuaiset vatkataan kovaksi vaahdoksi. Valkuaisvaahtoon yhdistetään sokeri ja kookoshiutaleet. Pelti voidellaan hyvin ja sille ripotellaan perunajauhoja. Jauhotetulle pellille levitetään seosta ohuelti joko neliön tai ympyrän muotoiseksi, sen mukaan minkä muotoinen kakku halutaan valmistaa. Paistetaan miedossa lämmössä. Yhteen kakkuun tarvitaan kaksi levyä. Levyjä voidaan paistaa useampia varastoon ennen joulua. Ne on hyvä säilyttää kuivassa, viileässä paikassa.

Täytteet: hedelmiä
esim. viinirypäleitä halkaistuina,
banaaniviipaleita, lakkoja,
kuivattuja hedelmiä liotettuina
persikoita tai ananasta
omenaraastetta
kermavaahtoa

Täytettäessä kakkua asetetaan toisen kakkulevyn päälle omenaraasteella maustettua kermavaahtoa ja runsaasti hedelmiä. Toinen kakkulevy asetetaan näiden päälle ja kakku peitetään kermavaahdolla ja koristellaan hedelmillä. Kakku valmistuu valmiista kakkulevyistä ja kotona olevista hedelmistä 10—15 minuutissa ja on herkullinen raikkaudessaan.

Uusikaa ajoissa

Emäntälehden tilaus

Kaikille, joiden tilaukset saapuvat lehden toimistoon ennen tämän vuoden loppua, lähetetään Leluja kirja ilmaiseksi.

Vuosikerran hinta 600 mk.

KIRSTI RAUTAVAARA:

Joulu on taas

Herkullinen Marien silli on valmiina lautasilla. Omenalumi — niinikään valmiiksi annosteltuna — odottaa vuoroaan

Meidän perheen joulussa on aina jotain samanlaista. On kuin kaikki aina toistuisi. — Se on tutunomaista, miellyttävää. Vaikka olosuhteet, perhepiiri, joulutavat, koko kotikin olisi muuttunut, on kaikissa jouluissa kuitenkin jotain samaa. — Onkohan se sama juuri jouluntuntua!

Jokaisen kodin omaa jouluntuntua meidän nimenomaan olisi vaalittava, silloin voisimme paremmin liittää edessä olevan joulumme entisten sarjaan ja saisimme sen tutunomaiseksi.

Jokaisessa kodissa on omat tapansa tehdä joulu jouluksi. Keinot voivat olla vähäisiä, mutta jos ne jollain tavoin saavat jonkun menneen joulumuiston palaamaan mieleen, ovat ne täyttäneet tehtävänsä. Meidän perheessä esimerkiksi aletaan joululahjoista puhuminen ja niiden valmistaminenkin jo marraskuussa. Joulukuun alussa on suuri osa lahjoista valmiina. Ja yht'äkkiä, jonakin sopivana iltana pidetään lahjojen tarkistus ja paketoidaan ne huolella ilman kiirettä joulupapereihin. Se on kodissamme suorastaan nautinnollinen hetki. Parin viimeisen viikon aikana on jokaisella usein asiaa joululahjakomeroon, joka jo sinänsä, pelkällä olemassa ololla loihtii jouluntuntua taloon. Sitä tuovat lisää joulusiivous, leipominen, joulukuusen hankinta, jouluruoat ja -koristelu. Meillä alkaa joulunvietto aattona jo puolelta päivin, jolloin suku kokoontuu Eeva-tädin nimipäivää viettämään ja hyvää joulua toivottelemaan. Tässä tilaisuudessa saavat lapset jouluntunnun huipentumaan soitoin, leikein ja lauluin.

Kullakin perheellä on kotona sitä ennen jo "joulu" aivan valmiina, kuusi ja koti koristettuna ja pöytä katettuna. Jouluaaton aterialla meillä on tavanomaisia suomalaisia jouluruokia, mutta joulupäivän lounaalla tarjotaan kevyempää ja helppotöistä ruokaa:

Marien silliä
Tyrolin salaattia
Kinkkukääryleitä, perunoita ja riisiä
Omenalunta.

Ja sitten myöhemmin saamme kahvin kanssa omaa joulukakkuamme ja -torttuja.

Marien silli

Hakkaa veitsellä hienoksi ruodottomat sillinpuoliskot. Lisää joukkoon hakattua sipulia, sinappia, valkopippuria ja runsaasti smetanaa tai paksua hapankermaa. Pursota seosta kosolti isolle kuorettomalle, voidellulle hapanleipäviipaleelle ja koristele sipuli- tai purjorenkailla.

Tyrolin salaatti

Sekoita kevyesti haarukalla salaattikulhossa raastettuja valkokaalin ja punakaalin suikaleita, yksi kupillinen kumpaakin ja 2 omenaa ja 2 etikkapunajuurta pieninä kuutioina. Säilytä salaatti kylmässä. Juuri ennen tarjoamista kaada päälle kastike, jossa on sekoitettuna 2 rkl. sitruunan mehua, 2 tl. sokeria ja suolaa, kuivaa sinappijauhoa sekä valkopippuria, veitsenkärjellinen kutakin.

Viehättävästi tarjolle asetettu kahvi kakkuineen kruunaa joulupäivän lounaan

Kinkkukääryleet ja riisiä

Hankaa pyyhkeen välissä kuiviltaan 2 kupillista riisiä puhtaaksi, pane ne kasariin ja kaada päälle 4 kupillista kiehuvaa vettä, mausta se suolalla ja anna hiljalleen kiehua kunnes kaikki vesi on haihtunut. Juuri ennen tarjolle vientiä sekoita kevyesti joukkoon iso nokare voita ja kaada riisi kuumennetulle tarjoiluvadille. Kääri isoja kinkkuviipaleita käärölle ja lado kääröt vadille riisin päälle. Koristele runsaasti keitetyillä luumuilla, herneillä, lehtikaalilla tms. Tarjoa kuuman omenasoseen ja kinkkukastikkeen kanssa.

Omenalumi

Jouluomenasose valmistetaan meillä aivan erityisen ohjeen mukaan. Se tehdään näin: Pistele haarukalla pestyjä omenoita ja paista ne uunissa pehmeiksi. Puserra massa siivilän läpi ja säilytä kylmässä. Näin valmistettu omenasose on aivan "joulunmakuista."

Jouluaterian jälkiruoaksi vatkaa 3 munanvalkuaista kovaksi vaahdoksi ja lisää vähitellen vatkaamisen aikana 6 rkl. sokeria. Sekoita joukkoon omenasosetta maun mukaan ja pursota tätä omenalunta jälkiruokamaljakoihin. Koristele puolukan varvulla ja parilla karpalolla.

Meidän joulukakkumme

Vatkaa vaahdoksi 7 valkuaista. Lisää sihdaten joukkoon 125 g sokeria, vajaa 150 g vehnäjauhoja ja 1 rkl. perunajauhoja. Lisää lopuksi 125 g voita sulatettuna ja jäähdytettynä. Paista kakkua n. 30—40 min. ja kumoa se hiukan jäähtyneenä tarjoiluvadille. Leikkaa paperista 2 joulukellon muotoista kuviota ja aseta ne kakulle. Sihtaa päälle puuterisokeria. Poista paperikellot varovasti kakun päältä, jolloin kellojen kuvat jäävät kakulle. Väriä antamaan voit vielä lisätä esim. mahonian lehden. Kakku on hyvin säilyvä.

Kinkkukääryleet riisin ja vihannesten kera tarjolla. Kuuma "joulunmakuinen" omenasose ja kinkkukastike täydentävät ruoan makua

HELENA VIRKKI:

Joulu Suursaaressa

Lapsuuteni joulukirkko yli kuuden vuosikymmenen takaa väikkyy mielessäni kaikkia muita joulukirkkoja kirkkaampana. On vaikea nyt vanhuksena selittää miksi juuri tuo joulu on niin syvälle juurtunut sieluuni, että sen muisto vieläkin läikähdyttää lämpimän aallon tavoin mieluisasti sydäntäni. Kirkkomatkani ei ollut edes ensimmäinen eikä millään tavalla erikoinen. Joulun sanoma lienee silloin ensimmäisen kerran tavoittanut tajuntani, muulla tavalla en osaa selittää tuon joulujumalanpalveluksen jättämää syvää jälkeä. Ruvetessani nyt kuvaamaan tuota auvoa tuokiota tuntuu koko tapahtuma aivan murenevan käsiini. Niin vaikea on elämystäni välittää muille, vaikka hetken tuoma tunnelma elää vuosikymmenien välimatkasta huolimatta tuoreena sydämessäni.

Ikää minulla lienee ollut silloin 7—8 vuotta. Kouluani en ollut vielä aloittanut, mutta äidin koulussa olin jo oppinut lukemaan. Synnyinsaareni kirkko oli lähellä kotiani. Aikaisemminkin äitini oli johdatellut tyttösensä Jumalan huoneeseen, mutta näistä kirkkomatkoista ei ole mielessäni mitään säilynyt. Tämän joulun muistan sen sijaan ihan tarkkaan. Joulupukki ei kodissani käynyt eikä lahjojakaan varsinaisesti annettu. Tarpeelliset jouluvarusteet sekä aikuisille että lapsille oli aikanaan hankittu, ja tiesimme niiden olevan odottamassa käyttäjiään. Joulusiivouksesta ja -ruoista oli niinikään ajoissa huolehdittu. Aattona oli joulukuusi tuotu sisään jo puolelta päivin. Iltapimeän tultua söimme jouluaterian, joka nykyoloissa tuntuisi perin vaatimattomalta. Kuusen kynttilät sytytettiin ja kuusen raikas tuoksu täytti tuvan. Vanhemmat selittivät meille lapsille joulun tapahtumaa ja sen merkitystä ihmiskunnalle. Itsekin luimme joululehtiä ja -kirjasia, kunnes valot sammutettiin ja hartauden herkistämin sydämin menimme nukkumaan.

Jouluaamuna heräsin varhain. Luvattu kirkkomatka lienee hieman jännittänyt ja karistanut unet silmistäni. Pukeuduin kirkkovaatteisiini vitkastelematta, etteivät vain minun tähteni toiset olisi joutuneet odottamaan. Niinpä olinkin valmis niin hyvissä ajoin, että voin istahtaa katselemaan Kiiskinkylän kirkkoväen tuloa. Meri oli silloin aikaisin jäätynyt ja jo Kappelniemen takaa alkoivat tulijoiden lyhdyt vilkkua ja valaista muuten pilkkopimeätä rantatietä. Se oli lapsen silmälle kaunista katseltavaa. Näkymä painuikin syvälle sieluuni. Meillä oli sukulaisia Kiiskinkylässä. Tapansa mukaan he ennen kirkkoon menoaan poikkesivat kotiini. Siinä he jo tulivatkin. Lämmiteltyään ja virkistäydyttyään he lähtivät kanssamme kirkkoon. Astuessamme pieneen pyhättöömme sen häikäisevä valoisuus aivan sokaisi silmämme. Asettuessamme paikoillemme kirkko oli täynnä saarelaisia, jotka kaikki toki tahtoivat olla mukana joulukirkossa. Urkujen soitto ja jouluvirsien veisuu soivat lapsen korvissa niin voimallisina ja juhlavina, että väristys kävi läpi olemukseni. Näen vieläkin sieluni silmillä papin astuvan saarnatuoliin. Hän lukee alkurukoukseksi virren vanhasta virsikirjasta:

"Mä seisahdun nyt etehes, O Jeesus, pannen Sulle,
Ne lahjat kaikki seimehes, jotk' itse annoit mulle.
Mun henkeni ja mieleni, mun sydämeni, sieluni,
Ne ota synnyinlahjaks."

Virsi oli minusta ihmeellinen. En kai sitä täysin tajunnut enkä liioin seuranneen saarnankaan sisältöä. Jotain suurta ja pyhää se silti sieluuni toi, jotain sellaista, joka on tallella vielä nyt. Kuullessani tuota virttä veisattavan tai lukiessani sitä vanhasta virsikirjasta, nousee mieleeni lapsuussaaren juhlavan valoisa kirkko kirkkaana ja ihmeen rauhoittavana. Muistan paikankin, missä silloin istuin äitini vieressä. Koko se joulupäivä on säilynyt muistossani erityisen juhlallisena ja rakkaana kaikissa vaiheissani. Se on lapsuuteni herkin ja lohdullisin muisto. En tiedä, seisoneeko kotisaareni pieni pyhättö vielä siellä männikössä vai lieneekö se sortunut sodan jalkoihin. Tiedän vain, että sitä muistellessa heräävät monet muutkin minulle rakkaat ja läheiset muistot lämmittävinä, jos velvoittavinakin. Tuskin kirkossani enää jouluvalot tuikkivat. Sielussani ne valaisevat yhä ja seuraavat kerallani kaikkialle, minne tieni on johtanut.

Siunattu lapsuuteni joulu ja kotisaareni rakas kirkko.

Hertta Mukula oli erittäin taitava käsityöihminen. Kankaan kutominen oli hänen mielitöitään ja lukemattomat kankaat ovat hänen käsistään valmistuneet. Kangaspuissa on meneillään iittiläinen kuvatäkki, jonka tekotaidon hän tahtoi opettaa nuorelle polvelle.

HERTTA MUKULA

Tervapään emäntä

Lehdessämme esiteltävien marttakotien sarjassa Hertta ja Toimi Mukulan omistama Tervapää ehtii julkisuuteen ajankohtana, jolloin Tervapään emäntä on juuri ristinyt uutterat kätensä ikuiseen lepoon. Hertta Mukulalla oli ihmeellinen tahto ja taito saada aikansa ja voimansa riittämään kodilleen, perheelleen, sisaruksilleen, naapureilleen, martantoimiin ja moneen muuhun. Niinpä hänen kuolemansa jättääkin korvaamattoman tyhjän tilan ei ainoastaan perhepiirissä ja muiden omaisten keskuudessa vaan myös Marttajärjestössä. Marttaliitto on kiitollinen siitä, että on saanut vuosikymmenien ajan toimintansa piirissä nähdä Hertta Mukulan iloisen ja auttamaan auliin olemuksen sekä tuta hänen työnsä arvokkaat tulokset.

Seuraavassa talousopettaja Kerttu Vartiainen kertoo muistelmiaan isosta sisarestaan, Kurkijoen pappilan toimeliaasta Hertta-tyttärestä, josta aikanaan tuli Hietalahden tarmokas emäntä ja myöhemmin Tervapään taitava vaalija.

Hertta oli vain vajaat kahdeksan vuotta minua vanhempi, mutta mitään omakohtaista muistoa hänestä lapsena minulla ei ole. Eikä ihme, sillä 10-vuotiaana hän oikeastaan vietti viimeisen huolettoman lapsuutensa kesän. Silloin hän vanhimman veljemme kanssa samoili kotikylämme metsät ja rannat, etsi ojanvieriltä linnunpesiä, kiipeili puissa ja marjasti. Seuraavana kesänä jo tuo Herttaa toista vuotta vanhempi veli tunsi itsensä yksinäiseksi leikkitoverin puutteessa. Pikku-veljestä ei vielä ollut hänelle toveriksi, ja 11-vuotias Hertta oli jo niin mukana aikuisten töissä, että häntä ei leikki eikä huoleton lapsen ajanvietto huvittanut. Hän marjasti kyllä edelleen, mutta ahersi myös isän rinnalla puutarhassa, hän lypsi lehmiä ja oli mukana heinätöissä.

Lyöttilän Tervapää on kauniilla kumpareella Kymijoen varrella veden siintäessä talon molemmilta puolilta. Talon on nykyinen isäntäväki rakennuttanut omien suunnitelmiensa mukaan. Ihastuttavat kukkaryhmät ympäröivät sorjassa männikössä seisovaa rakennusta. Loistelias floksipenkki reunustaa ajotietä aina rakennuksen rapuille saakka.

Varsinaista ruoanlaittoa Hertta ei erikoisemmin harrastanut. Mutta kun hän leipoi keittiössä, ei meillä neljällä pikkusisarella ollut sinne menemistä. Me olimme tiellä, sillä työn piti joutua. Mutta tulipa joulu paketteineen. Kenenkään toisen paketteja me lapset emme odottaneet sellaisella jännityksellä kuin Hertan. Hän halusi lahjoja antaessaankin opettaa meitä nuorempiaan. Mikäpä muu olisi meitä paremmin kiihoittanut neulomaan ja virkkaamaan kuin joululahjaksi saamamme "ihmekerä", jota ei saanut purkaa kuin neulomalla tai virkkaamalla. Kukin omaa ihmekeräämme neuloen mekin sitten opimme neulomisen taidon niin hyvin, että kouluun jouduttuamme saimme kiitosta käsityötaidostamme. Eivätkä ne ihmeet siellä kerän sisässä niin kummia olleet: lettinauha, muutama karamelli ja sisimmäisenä arvokkain, pieni suklaapallo, sormustin tai leikkikoru.

Kun Hertta sitten nuorena morsiamena nimikoi kapioitaan, hän jo kelpuutti meidät pikkutytöt apulaisiksensa. Yhdessä kilpailtiin, kuka saisi parhaan tuloksen. Herttapa tietenkin! Hän ehti nimikoida ainakin kaksi lakanaa siinä, missä me yhden, ja hänen työnsä oli ensiluokkaista. Mutta mikä kunnia sitten meillekin, kun työmme kelpasi tuolle isolle siskolle, joka "osasi kaiken, ymmärsi kaiken ja tiesi kaiken." Tämän arvostelun antoivat hänestä myös kotiapulaisemme ja kodissamme asuva diakonissa, sisar Eva, kaikki Herttaa tuntuvasti vanhempia, ja hekin meidän lasten mielestä taitavia omissa töissänsä.

Muistan Hertan vihkiäiset Kurkijoen kirkossa. Ihana kesäpäivä, säteilevän onnellinen, kaunis morsiuspari. Jo viiden vuoden kuluttua oli nuoren kolmilapsisen äidin kestettävä ankarin surunsa: vapaussotamme vaati häneltä uhriksi rakkaan puolison ja lapsilta isän.

Hertta Mukulan, silloisen Hertta Hietalahden raskain elämäntaival oli alkanut. Pienet lapset olivat ilman isää, maatila ilman isäntää ja pohjaton suru oli painettava syvälle sydämeen. Hertta ei tahtonut sillä toisten elämää tehdä raskaaksi. Hän hoitikin uudet velvolli-

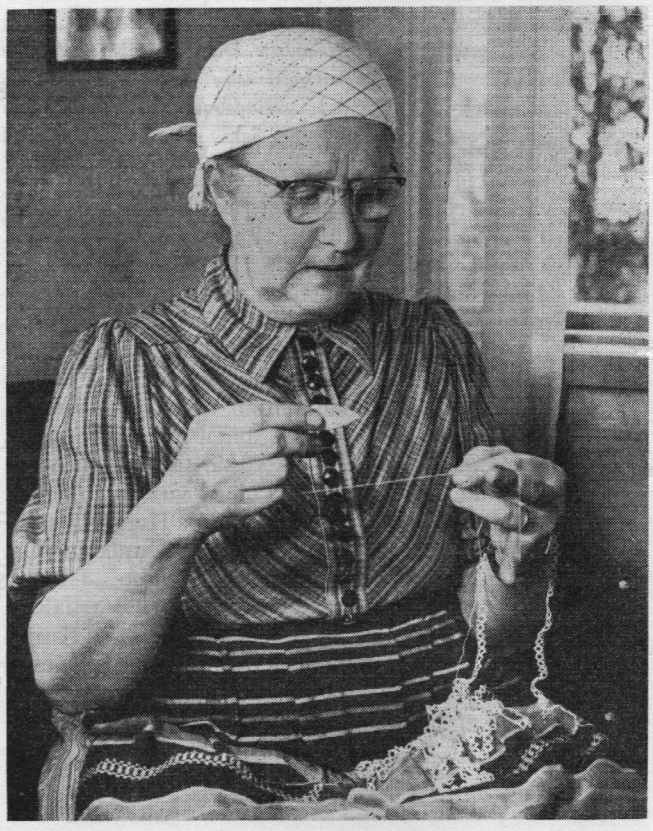

Innokkaana käsityöihmisenä oli Hertta Mukulalla aina käsillä pitsin virkkaus, frivoliten teko tai neulakintaan valmistus, oli hän sitten matkalla tai istui kotona levähtämässä.

Tervapään keittiö on valoisa, tilava ja käytännöllisesti sisustettu. Emännän ohella työskentelevät siellä talon nuori emäntä ja kotitalousharjoittelija. Ovesta näkyy osa ruokailuhuonetta, jonka takana on oleskeluhuone. Alakerrassa on lisäksi isännän työhuone ja isäntäväen makuuhuone. Yläkerrassa on tilava halli ja neljä makuuhuonetta.

suutensa miehen tavalla ja sai kotinsa sellaiseen mallikuntoon, että siitä tuli sekä maatalous- että kotitalousharjoittelutila.

Harjoittelutilan emäntänä Hertta on joutunut opastamaan suuren joukon nuoria maalaistalon moninaisiin tehtäviin, työtaitoon ja työniloon. Kun Hertta sittemmin toisen miehensä maanviljelijä Toimi Mukulan kanssa jatkoi uurastustansa ensin Hietalahden, sitten vanhimman poikansa ottaessa Hietalahden tilan isännyyden, Tervapään emäntänä, hänen vaikutuspiirinsä laajeni laajenemistaan. Kotikylä maamiesseuroineen ja monine kunnallisine tehtävineen on ollut Tervapään isäntäväen harrastusten lähimpänä kohteena. Suuren talon emännyys, lapset, joita on seitsemän ja myöhemmin lapsenlapset ovat kysyneet monenlaista huoltoa ja hoivaa touhukkaalta äidiltä. Heillä on aina ollut keskeinen sija hänen sydämessään. Hän neuloi ja kutoi omillensa, hän leipoi ja pesi pyykit lastensa perheillekin. Hertta Mukula osasi antamisen ilon.

Marttatyö oli hänen lämpimän harrastuksensa kohde. Ensin oman kylän marttayhdistys sittemmin marttapiiriliitto ja Marttaliiton johtokunta tulivat hänen harrastuskentäkseen. Hän oli innokas kilpailija ja ahkerasti mukana marttatilaisuuksissa. Hän jakoi tietojansa ja taitojansa kaikille, joiden joukkoon hän joutui. Kuinka monille hän opettikaan neulakintaan ja frivoliten teon marttaretkillään.

Hänen perusominaisuuksiinsa kuului antamisen, auttamisen ja opettamisen halu ja kyky. Olkoot ne velvoittavana esimerkkinä meille itsekkäille nykyajan ihmisille, joilla ei tahdo olla aikaa eipä usein haluakaan kanssaihmistemme palvelemiseen.

Tervapään isäntäväki iloisesti hymyilevänä syksyisenä päivänä aittarakennuksen edustalla. Korjuukiireistä huolimatta saatiin kuitenkin isännät ja emännät samaan kuvaan. Nuorin lapsista agronomipoika Erkki Aila-emäntänsä kanssa edustaa nuorta polvea.

Tyynellä säällä voi joulukynttilät kiinnittää pieneen kuuseen

Lasin suojassa liekki palaa tasaisena tuulisellakin ilmalla

ANNI PERTTULA:

Hiljaa, hiljaa joulun kellot kajahtaa . . .

Ne julistavat joulurauhaa nykyajan levottomalle ihmiskunnalle. Tuntuu ihmeelliseltä ja samalla miellyttävältä, että juuri nykyään on tullut yhä yleistyväksi tavaksi käynti jouluisella hautausmaalla. Jouluaaton hämärtyvässä illassa syttyvät lukemattomille sankarihaudoille pystytettyjen kuusten sähkökynttilät ja varsinkin kaupunkien ja liikekeskusten ihmiset vaeltavat omaistensa haudoille. Tämä käynti ikäänkuin antaa alun joululle. Mieli virittyy kiitollisuuteen myös niitä kohtaan, jotka ennen meitä ja meidän kanssamme ovat eläneet ja jo matkansa päättäneet. Niinpä jouluiltainen hautausmaa onkin unohtumaton näky. Sadat, jopa tuhannet elävät liekit luovat rauhallista valoaan koristetuille kummuille.

Maaseudun väestö, jolla useimmiten on pitkä matka kirkonkylään ja hautausmaalle, suorittaa käyntinsä jouluaamuisen kirkkomatkan yhteydessä. Ja yhtä juhlava, yhtä harrastunnelmainen on aamuhämyinen Jumalan puisto. Kynttilät syttyvät jälleen . . .

Kynttilä, jouluvalo kuuluu itseoikeutetusti hautakummun somisteeksi jouluna. Joku kiinnittää sen pieneen kuuseen, jonka sitten pystyttää rakkaansa haudalle. Tyynellä säällä se käykin hyvin päinsä, mutta tuulisella ilmalla on parempi sijoittaa kynttilät maan läheisyyteen. Kauniin kynttilöiden alustan saamme parista kolmesta kuusenoksastakin sitomalla ne rautalangalla yhteen. Paksuhko hautakynttilä kiinni-

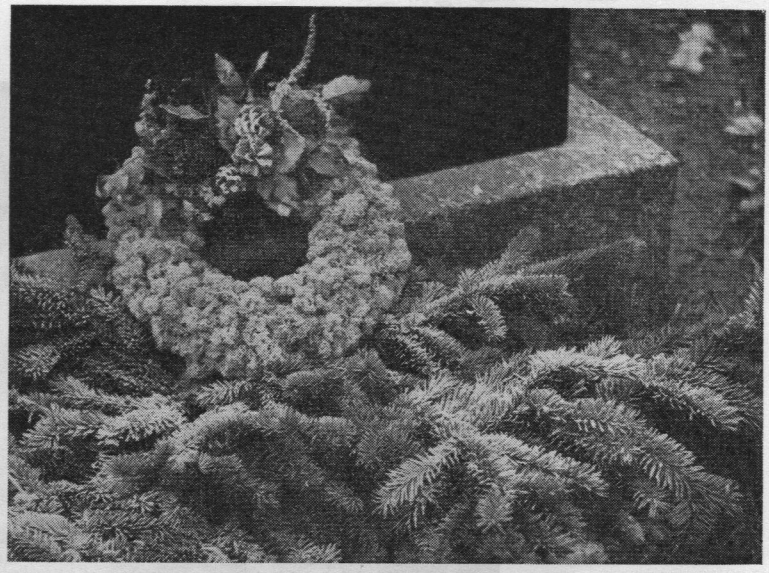

Pienehkö, huolella valmistettu ja hillitysti koristettu seppele sopii hyvin joulutervehdykseksi rakkaillemme

tetään tai vain asetetaan oksa-alustalle. Muutamat kuusenkävyt riittävät koristeeksi.

Erittäin tunnelmallinen valaistus hautakummulle saadaan kynttilälyhdyn avulla. Lasin suojassa liekki palaa tasaisena tuulisessakin säässä. Ikuisuuden symboolina pidämme seppelettä. Pienehkö, huolella valmistettu ja hillitysti kaunistettu muistoseppele soveltuu hyvin jouluiselleikin haudalle. Paljon näkee vielä vahakukkakoristelua käytettävän, mutta kovin keinotekoisen näköisinä ne hautakummuilla heloittavat. Valitkaamme ainakin hillitty väri tekokukkia käyttäessämme.

Elävät kukat ovat tietysti aina kauneimmat. Niitä voidaan käyttää seppeleiden koristelisänä, mutta pienoinen joulutulppaani esim. varpupesään istutettuna on yksinäänkin riittävä koriste. Koristelun suurenmoisuus on sivuseikka ja pääasia se, että hoitoomme uskotut hautakummut ovat joulunakin huolitellun ja hoidetun näköisiä. Yksinkertainen on aina kauneinta. Erityisesti se on paikallaan hautausmaalla.

Älä aseta havuja haudalle näin latteasti

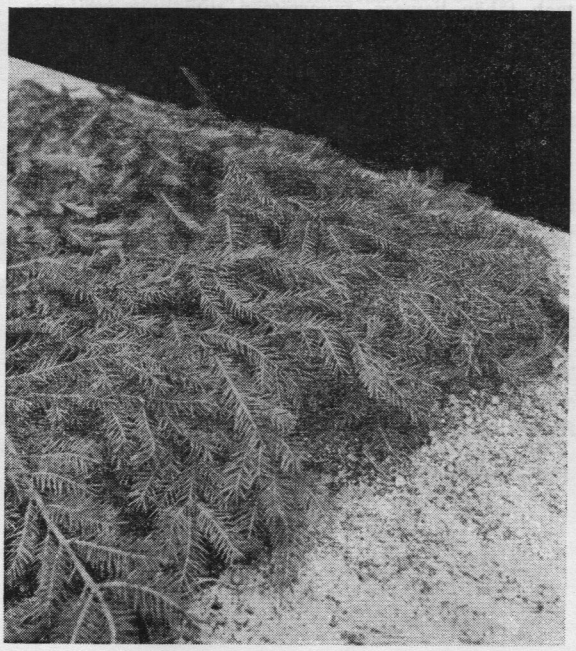

Näin asetetut kuusenhavut muodostavat haudan koristelulle miellyttävän taustan. Hauta on sellaisenaankin hoidetun tuntuinen

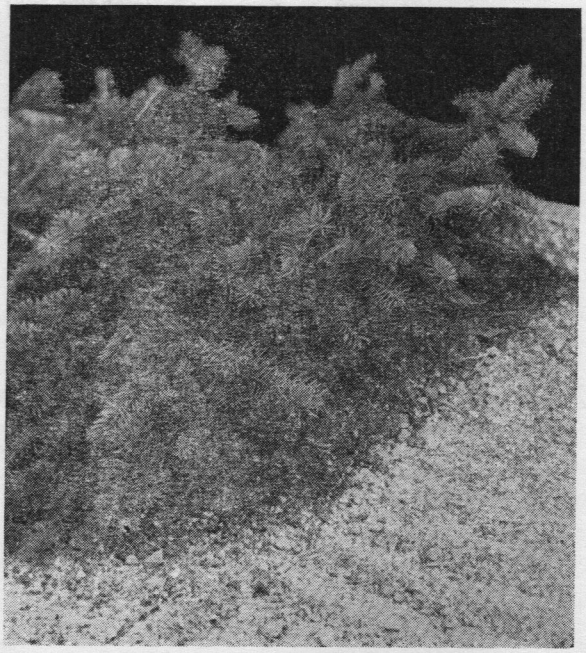

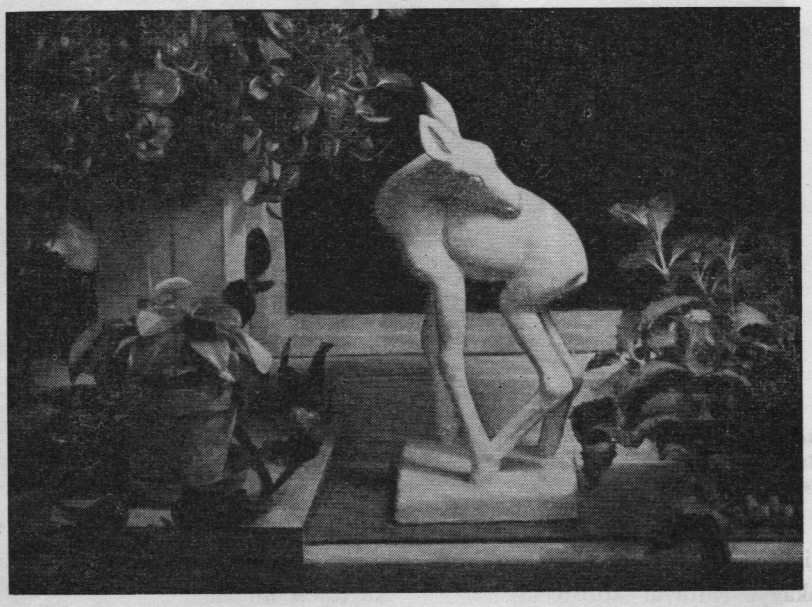

Kunnostan pellavaliinan jouluksi

Pellavainen liina on kaunis ruoka- ja kahvipöydän koriste, jos se on sileä, tahraton, sopivan jäykkä ja kauniskiiltoinen. Suuret, osittain tai kokonaan valkaistusta pellavasta valmistetut liinat pestään tavallisen valkopyykin mukana. Kuitenkin olisi pyykkiä haudutettaessa muistettava, ettei pellava kestä kuumennusta yli 70 asteen. Liian kuumissa pesuainevesissä pellavakuidut haurastuvat ja heikkenevät. Mankeloimista varten liinat on kostutettava melko runsaasti ja niitä on mankeloitava kyllin kauan, jotta niistä tulisi jäykkiä ja kiiltäviä.

Luonnonvärisestä ja värjätystä pellavasta valmistetut pienet kahviliinat ja ns. koruliinat pestään erikseen. Ne eivät säilytä valkopesussa väriään, koska valkopesuaineet ovat voimakkaita ja sisältävät valkaisuaineita. Ainakin luonnonvärisestä pellavasta väri lähtee herkästi. Tällaiset liinat olisi parasta pestä pelkässä saippuavedessä, niin kuumassa kuin käsi sietää. Jos liinassa on vaikeilta näyttäviä kahvi-, tee- tai marjatahroja, ne olisi hyvä pehmittää etukäteen glyseriinillä. Tällöin menetellään seuraavasti: Liina levitetään pöydälle ja tahrojen alle pannaan pieni lautanen. Tahran päälle tiputetaan glyseriiniä niin paljon, että tahra hyvin kastuu ja jottei tahra kuivuisi, peitetään se vanutupolla. Tahran annetaan täten pehmitä riittävän kauan, esim. yön ajan. Sen jälkeen liina pestään tavalliseen tapaan. Hyvin usein yllä mainitut tahrat lähtevät tällä tavoin. Jos tahra kuitenkin pesun jälkeen vielä ilmaantuu näkyviin, voi sille tiputtaa jotakin happoa, esim. etikkaa tai sitruunamehua ja antaa sen vähän aikaa vaikuttaa. Sitten happo huuhdotaan pois ja tahralle tiputetaan vuorostaan jotakin emästä esim. ammoniakkia tai booraksia veteen liuotettuna. Tahran annetaan näin vähän aikaa seistä ennenkuin se huuhdotaan. Tämä ns. happo-emäskäsittely täytyy usein monta kertaa toistaa ennenkuin tahra "hellittää".

Vanhemmiten pellavaliina menettää luonteenomaisen jäykkyytensä. Silloin se voidaan pesun jälkeen kovettaa. Liivakko sopii erinomaisesti pellavan kovettamiseen, sillä se ei yleensä tee liinaa liian jäykäksi. Kovikkeeseen käytetään 4 liivakkoa litralle vettä. Liivakot liotetaan ensin pehmeiksi kylmässä vedessä ja sulatetaan sitten tilkkaseen kuumaa vettä. Liivakkovesi ei saa kiehua. Kylmää vettä lisätään kunnes vettä on kaikkiaan n. litra. Pöytäliina kastetaan tähän liemeen, puserretaan siitä enin vesi pois ja liina kääritään hetkeksi kuivahtamaan puhtaan vaatteen sisään. Ennen silittämistä liina on syytä oikoa mahdollisimman hyvin, jottei silitettäessä syntyisi poimuja. Vaaleat liinat silitetään oikealta puolelta ja liina viimeistellään "hankaamalla" raudalla kuteen suuntaan. Siten liinaan saadaan asiaankuuluva kiilto. Tummahkot liinat on varminta silittää nurjalta puolelta, jotta oikea puoli tulisi tasaväriseksi. Tummaan pintaan jää nimittäin helposti silityspuolelle kiiltäviä raudan jälkiä. Jos pikkuliinoissa on hapsut, on ne ennen silittämistä harjattava suoriksi ja mikäli mahdollista vältetään kokonaan niiden silittämistä. Jos hapsut tulevat liian jäykiksi, voi niitä pyyhkiä kostealla sienellä tai rievulla, jolloin osa kovikkeesta liukenee pois. Mikäli liinassa on kohokuvioita koruompeleina, pitää liina viimeistellä painamalla raudalla kuvioita nurjalta puolelta pehmeää alustaa esim. selluloosavanua vasten. Kovetettu pellavaliina säilytetään käärönä tai levällään, jottei siihen tulisi rumentavia taitteita.

K. M.

MARTTAKOTEJA

Irja ja Paavo Vidingin Kesäniemi Vihdissä

Tyylikäs rouva — suuri ostoslaukku, joka tänään näyttää tavallista painavammalta — iloinen hei hei.

Kohtasimme, kuten usein muulloinkin, sattumalta Mikonkadulla Helsingin kaupungissa.

Rouva laskee ostoslaukkunsa suojakaiteelle; hetken levähdys tekee käsivarsille hyvää. Tilannetiedotus seuraa vaivattomasti:

Meillä on tänään päivälliset, 12 henkeä vain, mutta kyllä kassi silti ostoista täyteen kertyy. Mieheni vieraita tällä kertaa. Kello 13 on Marttaliitossa johtokunnan kokous ja sitä ennen pitäisi ehtiä Kotitalouskeskukseen pieneen neuvotteluun.

Mutta miten voit olla poissa kotoa koko päivän, jos Sinulle tulee päivällisvieraita?

Vieraathan tulevat vasta kello kuudelta. Kaikki on valmiiksi suunniteltu, Hilkka tietää työt ja osaa kyllä laittaa ruoat sopivaan pisteeseen. Pöydän ehdin kattaa kokouksesta tultuani ja mikäli tarvitaan suoritan joitakin muitakin viimeistelyjä. — Mutta nyt on kiirehdittävä, jotta ehdin perheen kanssa aamiaiselle. Huomenna tapaamme SOK:n kotitaloustoimikunnan kokouksessa.

Ja niin otti rouva kassinsa ja lähti.

Mutta — huusimme hänen jälkeensä — eikö noin tiukka ohjelma käy rasittavaksi?

Huomenna on lauantai ja silloin mennään huvilalle rentoutumaan. Hei hei!

Tämän hei hei-tervehdyksen sävystä voimme päätellä, että rouvamme riensi täyttämään lukuisia velvollisuuksiaan ilomiellä.

Hän on Irja Viding. Ohimennen selostettu päiväohjelma on hänelle suurin piirtein tyypillinen; perheen, lukuisten luottamustehtävien ja pääjohtajan rouvalle kuuluvien edustusvelvollisuuksien kesken on aika jaettava niin tasapuolisesti kuin mahdollista. Mutta on sanottava, että Irja Vidingillä on harvinainen kyky jotenkin vaivattomasti sovittaa ohjelmaansa joukko erilaisiakin asioita. Hänellä lienee joskus kiire, mutta aniharvoin hän käyttää sanontaa "en ehdi". Ja kun hän lupaa tulla johonkin tai tehdä jotakin, hän myös tulee ja tekee. Nykyaikaisittain määriteltynä hänen toimissaan on tehoa. Tähän lyhyeen määritelmään sisältyy tässä tapauksessa yhtä paljon hyvää tahtoa ja alttiutta kuin suunnitelmallista käytännöllisyyttä.

Irja Viding on entinen marttakonsulentti. Nykyisin hän on marttojen moninkertainen luottamushenkilö ja edustava perheenemäntä. Mutta sanoisin, ettei hän ole martta vain siitä syystä, että aikoinaan joutui järjestön palvelukseen. Hän on martta syntyjään. Hän on sitä kotona ja kokouksissa; käytännöllisenä, kekseliäänä, viitseliäänä ja innostuneesti. Näistä synnynnäisistä ominaisuuksista varmaan johtuu, että hän on läpi elämänsä, siinä ja olosuhteissaan tapahtuneista muutoksista huolimatta pysynyt uskollisena omalle linjalleen. Ero on vain siinä, että kun hän nuorena talousopettajana opetti kotitalouden perusasioita Karjalan syrjäkylissä, hän nyt pohtii järjestön "suuria kysymyksiä" liiton johtokunnassa varapuheenjohtajana ja luo suhteita marttatyölle niissä mitä erilaisimmissa piireissä, joiden kanssa hän miehensä puolisona joutuu tekemisiin.

Niin — Irja Viding elää toimeliaan martan rikasta elämää, missä koti ja harrastukset läheisesti koskettavat toisiaan. Hänellä on lisäksi puolellaan se suuri etu, että hänen miehensä, vuorineuvos Paavo Viding antaa arvon vaimonsa harrastuksille, nimenomaan kotitalouden edistämistä tarkoittaville pyrkimyksille ja on niistä kiinnostunut. Mutta kaikesta tästä huolimatta perhe huoahtaa ilosta voidessaan istua autoon ajaakseen viikonlopuksi tai joiksikin lomapäiviksi Kesäniemeen, missä perhe saa yksin omistaa marttansa.

Hilja Lahti

Hiidenveden rannalla, Nummen ja Vihdin pitäjien rajamailla, on Vidingin perheen Kesäniemi, missä rentoutumiseen on oivat mahdollisuudet. Valkorunkoisten koivujen varjostama, Hiidenveteen viettävä rinne, kaunis huvila ja hyvä sauna. Kunhan velvollisuudet vain eivät vaatisi niin isäntää kuin emäntääkin keskeyttämään kesänviettoa tuon tuostakin.

Vieraanvaraisina houkuttelevat vilpolan kaunista maise

Martan — ainakin sellaisen martan kuin Irj puutarhan ja kukkien hoito. Nimenomaan k niemen piharinteessä. Kiviseen rinteeseen ka netaan kivilaattapolkuja ja tietenkin seuraill tosta ja tuoksusta

Kyllä Hilkka osaa... tehdä muutakin kuin leikata pullaa. Emäntä on apulaisensa huolellisesti opettanut ja hän on ollut oppivainen. Mielellään sitä askaroikin mukavassa ja iloisenvärisessä keittiössä hyvän emännän turvissa.

mukavat tuolit isäntäväkeä ja vieraita
aa ihailemaan.

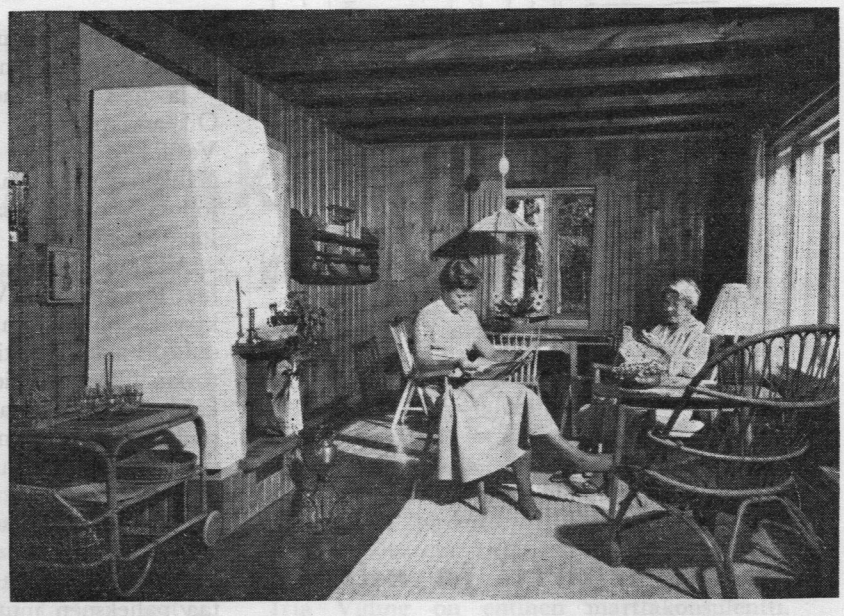

Talon teinitytär Leena lie saanut äidin houkutelluksi sisälle aikakauslehtien pariin. Etteihän kuitenkin äidin kädessä ole kalenteri, nykyajan ihmisen "elämänkirja". "Jaa'a, ensi maanantaina olisi mentävä . . ."

Viding — rentoutumisohjelmaan kuuluu pihan,
kia, ruusuista kivikkokasveihin, vaalitaan Kesä-
netaan multaa, hankitaan uusia kasveja, raken-
an kukkien puhkeamista, nautitaan niiden lois-
uten kesään kuuluu.

Talon nuorisolla, Leenalla ja Matilla on kesäkodissa kummallakin oma huoneensa. Makuutiloja on järjestetty nuorison vieraatkin huomioon ottaen. Pienikin soppi on riittävä kun siellä on vain välttämätön kalustus.

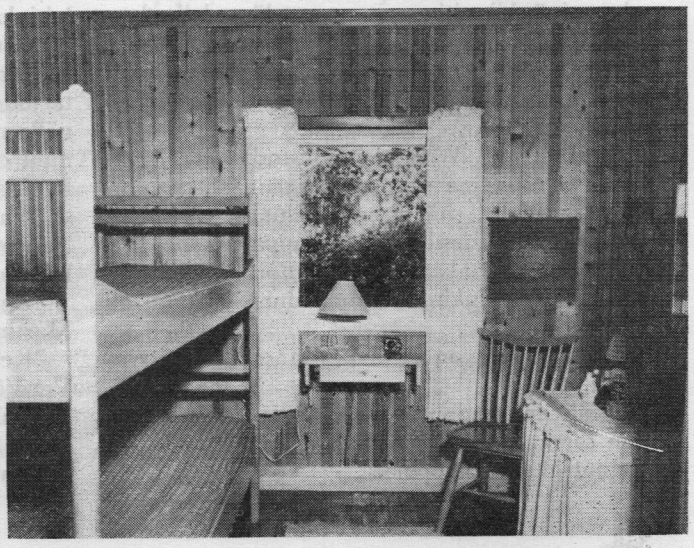

ARMAS J. PULLA:

Kun Martti ja minä olimme joutua Siperiaan

Me, toisin sanoen Martti ja minä, olimme rakentaneet kopin. Koppi tarkoitti meidän kielessämme hylkylaudan kappaleista, peltinpalasista ym. kyhättyä alkeellista majaa. Mutta meidän silmissämme se ei tietystikään näyttänyt alkeelliselta, päinvastoin pidimme sitä kerrassaan hienona luomuksena. Nuori arkkitehti ei voi olla niin ylpeä ensimmäisestä talostansa kuin me kopistamme. Ja kun se oli aivan valmis, minä kiinnitin sen oven yläpuolelle laudan, johon oli kömpelösti tekstattu FORT WILLIAMS. Sen nimen olin löytänyt jostakin intiaaniromaanista, ja se oli minusta hyvin komea.

Mutta Fort Williamsin historia jäi hyvin lyhyeksi. Kun me seuraavana päivänä menimme takapihalle, sitä ei enää ollut, se oli hajoitettu perusteellisesti. Laudankappaleita oli heitetty ympäri takapihaa, ja Fort Williamsin ainoa huonekalukin, kolmijalkainen jakkara, oli rikottu.

"Vasi tämän on tehnyt!" sanoi Martti synkeästi.

Minä en sanonut mitään, sillä olin täsmälleen samaa mieltä. Vasi oli aikaisemminkin tuhonnut meiltä koppeja.

"Mennään antamaan sille selkään!" ehdotin.

"Mennään!" innostui Martti.

Ja niin me lähdimme etsiskelemään Vasia. Oikeastaan hänen nimensä ei ollut Vasi, vaan Vasili — hän oli venäläisen santarmin poika. Nähkääs, tämä kaikki tapahtui siihen aikaan, jolloin venäläisiä santarmeja oli vielä olemassa jopa Suomessakin.

Aikamme katuja ja pihoja kierrettyämme me löysimmekin Vasin. Meidän ei tarvinnut kysyäkään, oliko hän koppimme särkenyt. Sen saattoi arvata heti hänen käytöksestään, sillä tuskin hän oli meidät nähnyt, kun hän jo pinkaisi juoksuun karkuun päästäkseen. Ja me pinkaisimme hänen jälkeensä, ja parin minuutin ankaran juoksun jälkeen me hänet saavutimmekin.

"Nyt sinä saat selkääsi!" ilmoitti Martti hänelle.

Ja niin hän saikin. Tunteellinen lukija saattaa paheksuen mutista, että me olimme raakimuksia. Niinhän me olimmekin. Kymmenvuotias poika ei ole normaali, jollei hän ole raakimus. Sitäpaitsi: mehän jaoimme vain oikeutta.

No, Vasi sai siis selkäänsä, ja kun se oli tapahtunut, hän nousi itkua tuhertaen maasta ja lähti ontuen astelemaan kotiaan kohti. Se ontuminen oli kyllä teeskenneltyä, me tiesimme sen, ja Vasi tiesi varmasti meidän tietävän sen. Ehdittyään mielestään turvallisen matkan päähän meistä hän pysähtyi, näytti meille kieltään ja huusi:

"Minä kerron isälle! Ja isä kertoo keisarille ja sitten te joudutte Siperiaan!"

Tämä uhkaus ei vaikuttanut meihin ensin laisinkaan. Pidimme sitä vain tyhjänpäiväisenä kerskauksena. Mutta myöhemmin, istuessamme Martin luona keitiössä haukkaamassa meille tarjottua voileipää, silmäni osuivat keittiön seinälle ripustettuun kömpelöön piirrokseen, jonka nimi oli "Matkalla Siperiaan". Kuvassa joukko ihmisiä näytti marssivan hirmuisessa lumipyryssä rannattomalla aavikolla, ja heidän ympärillään ratsasteli kasakoita ja huiteli heitä ruoskallaan.

"Ketä nuo tuossa kuvassa ovat?" tiedustelin Martin äidiltä.

"Keitä lienevät ... viattomia varmaankin. Ei Venäjällä tarvitse tehdä mitään erikoista ... jos puhuu hiukan pahaa keisarista, niin jo viedään Siperiaan. Ja se on kamala paikka ..."

Martti ja minä vilkaisimme toisiamme.

"Jos... tuota... jos joku tekisi nyt... vaikkapa pahaa santarmille... tai vaikka vain santarmin pojalle... niin joutuisikohan siitä Siperiaan?" kysyin ahdistuneesti.

"No kyllä kai sellaisesta nyt jo sinne joutuisi", vastasi Martin äiti.

Martilta ja minulta meni kerrassaan ruokahalu. Vilkaisimme toisiimme ja poistuimme enemmittä puheitta.

"Kyllä me nyt sitten varmasti joudumme Siperiaan!" läähätti Martti. "Meidän ei olisi pitänyt antaa selkään sille Vasille!"

"Ei", myönsin minä.

Siitä hetkestä me varoimme visusti Vasia. Ja kaikkia santarmeja. Ja kaikkia poliiseja. Kun näimme vilaukseltakin jonkun virkapukuisen miehen, me pyyhälsimme juoksuun.

Kahden, kolmen päivän kuluttua oli pelko jo jättänyt meihin jälkensä: olimme vauhkoja ja kalpeita. Ja äitimme ihmettelivät, mikä meitä vaivasi. Eihän heillä voinut olla aavistustakaan, että meitä odotti Siperia ja kasakkain solmuruoska.

Viikon kuluttua juttu oli jo niin pitkällä, että äitimme katsoivat asiakseen pitää jonkinmoisen neuvottelun. Ja meidät kutsuttiin tietysti siihen neuvotteluun.

"Kuulkaas nyt, pojat, tunnustakaa, mitä pahaa te olette oikein tehneet!" tiukkasi Martin äiti.

"Ei me olla mitään tehty!" väitin minä.

"Vai ette! Sehän näkyy nyt teistä oikein ilmeisen selvästi: juuri tuon näköisiä te olitte silloin, kun pudotitte Beckmannin lastenvaunut viidennen kerroksen parvekkeelta!"

(Tarpeellinen sivuhuomautus: ne olivat tyhjät vaunut.)

Martti katsoi minuun ja minä Marttiin. Ja meidän huulemme vavahtelivat.

"Tuota... kun se Vasi... niin..."

Samassa astui Martin isä sisälle.

"Nyt tapahtuu suuria, äiti!" virkkoi hän haltioituneesti. "On juuri saapunut vahvistus tietoon, että keisari on syösty valtaistuimeltaan. Venäjällä on täysi vallankumous. Pietarissa on tehty murhia... kansanjoukot ovat ahdistaneet poliiseja ja santarmeja..."

Me vilkaisimme toisiimme, me pojat.

"Eivät... eivätkö santarmit voi enää vangita ketään ja viedä Siperiaan?" tiedusteli Martti.

"Eivät varmastikaan, heidän valtansa on nyt lopussa. Heille tulee varmasti kiire lähtö Suomesta..."

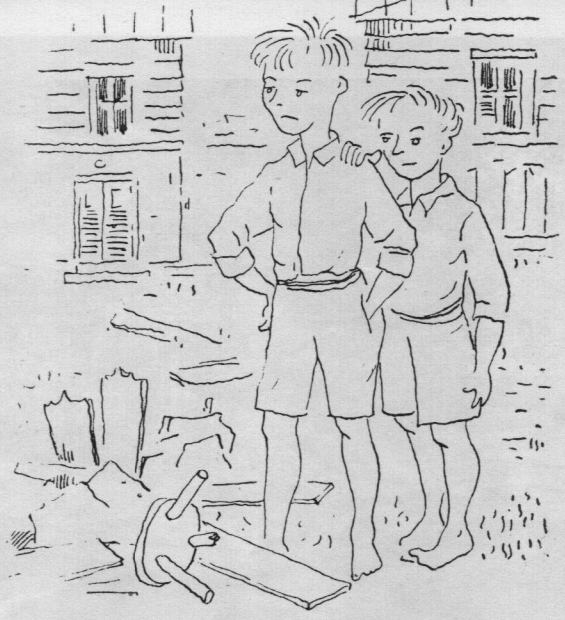

"Joku!" henkäisi Martti ihastuneesti.

"Hihihii!" nauroin minä vapautuneesti.

Mutta äitini ja Martin äiti ja Martin isä eivät nyt ehtineet huomata meissä tapahtunutta muutosta. Heillä oli enemmän kuin tarpeeksi juttuamista vallankumouksesta ja keisarin kukistumisesta. He jäivätkin kiihkeinä näistä asioista haastelemaan, mutta me ryntäsimme ihastuneina, iloisina ja vapautuneina ulos.

Kadulla keksimme Vasin. Ja Vasi keksi meidät. Hän loihti paikalla kasvoilleen mitä ystävällisimmän hymyn. Mutta me astelimme uhkaavin ilmein hänen eteensä.

"Kerrohan meille, kuka vielä joutuu Siperiaan!" kehoitti Martti.

"Siperiaan? Mitäs sä oikein meinaat?"

"Vai mitä meinaan... Kyllä sinä saat nyt taas selkääsi!"

"Mutta leikillänihän minä vain...", yritti Vasi selittää.

Mutta selitykset eivät auttaneet. Me annoimme jälleen Vasille selkään.

Vasta vuosia myöhemmin juolahti mieleeni, että tämä teko oli historiallinen. Me olimme ensimmäiset, jotka kohotimme kätemme sortovallan edustajaa vastaan. Niin, taikka sortovallan edustajan poikaa vastaan, mutta erohan ei ole kovinkaan suuri. Mutta vaikka näin oli, en ole missään historiateoksessa nähnyt mainintaa siitä, että Martti ja minä olisimme aloittaneet kotikaupunkimme vallankumouksen. Ei, aikuiset siitä ottivat kunnian — ja kuitenkin he pidättivät santarmit vasta pari päivää tämän selkäsaunan jälkeen.

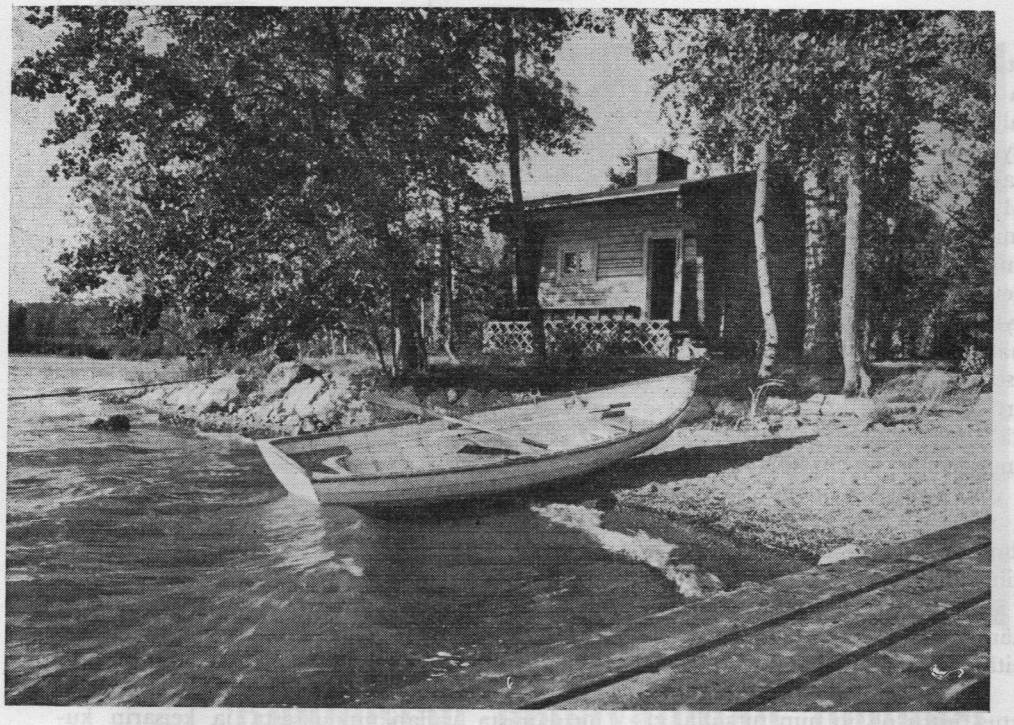

Virkistävä sauna

Silloin kun elämä tuntuu vaivalloiselta ja hankalalta, ihminen pyrkii etsimään siihen helpotusta. Toiset tekevät sen vaistomaisesti, toiset tieten hakevat virkistystä. Monet ovatkin siten löytäneet varsin käyttökelpoisia keinoja mielen vireyden säilyttämiseksi. Kun jokapäiväisen työn ja ponnistusten aiheuttama rasitus voi lientyä miellyttävällä tavalla, keventää se ihmisen elämää ja lisää voimia uusiin ponnistuksiin. Mieleen virkistystä voi saada monella tavalla. Elämän painolastista vapautuakseen joku hakeutuu luonnon pariin, toinen hautautuu kirjoihinsa ja kolmas saattaa etsiä taiteesta virkistystä. Tiedän myös sellaisia, jotka lämmittä-

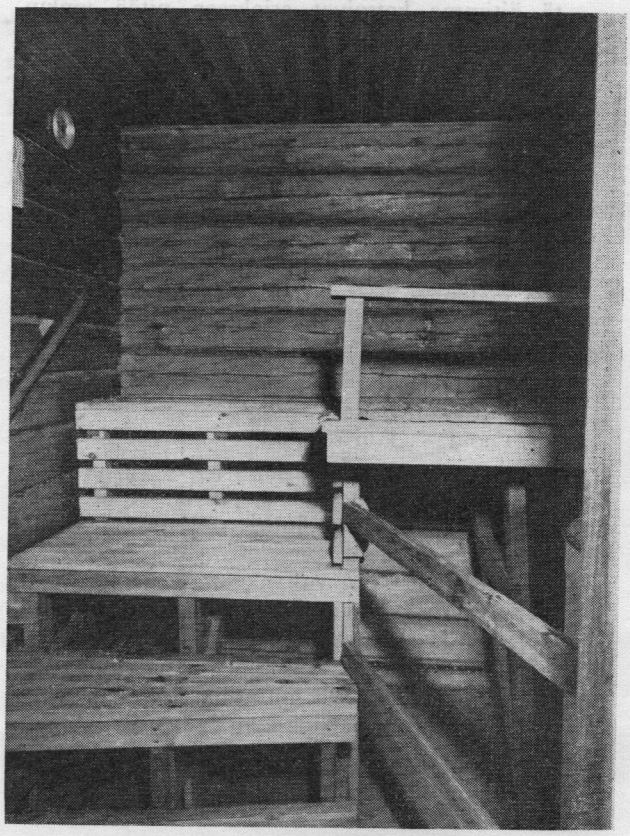

Monen mielestä on tärkeää, että saunan lauteilla voi oikein maaten levätä. Sitä silmällä pitäen pitäisi lauteiden olla riittävän pitkät ja leveät. Lauteille vievät portaat rakennetaan leveiksi ja tukeviksi, silloin vähemmänkin notkea pääsee helposti kiipeämään omin voimin lauteille.

← *Viehättävä rantasauna, joka on jo alunperin rakennettu perheelle ja ystäville virkistykseksi. Tämän saunan rakentajat pitävät uimista saunomiseen kuuluvana. Kuuman saunan välillä viihdyttävät vilpoiset aallot.*

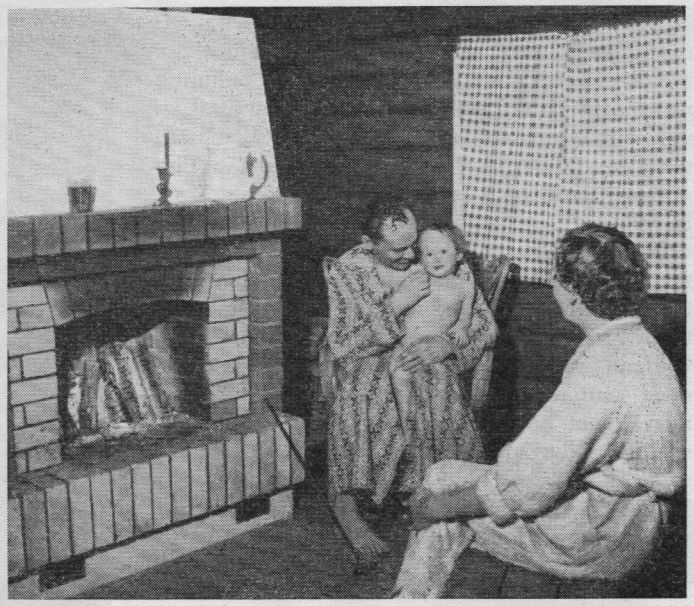

Me olemme jo olleet saunassa. Meille se on tuottanut iloa ja tyydytystä.

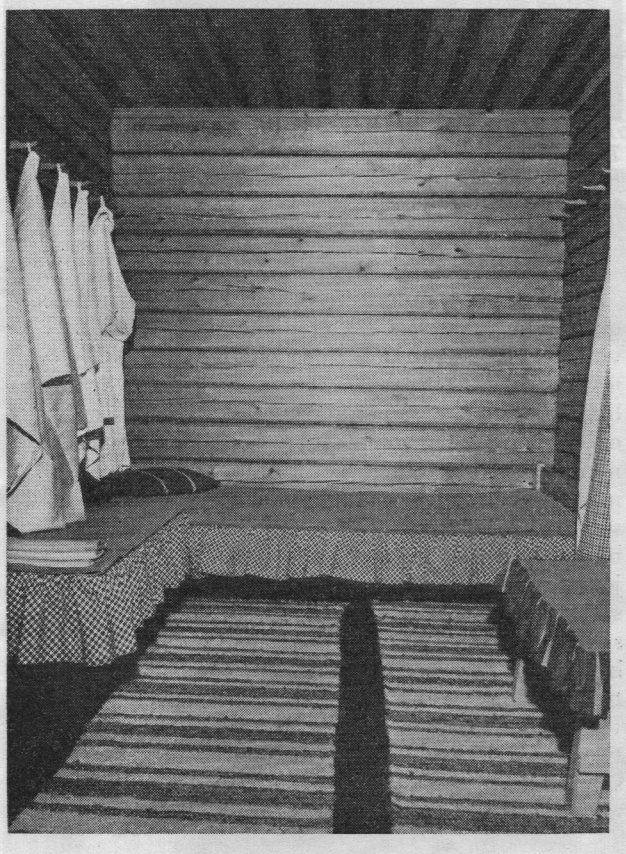

vät saunan, saunovat illan ja palaavat uusina ihmisinä takaisin työhön.

Me suomalaiset olemme tottuneet saunaan, me rakastamme saunaa ja me käytämme saunaa. Mutta voiko se sittenkään kelvata virkistyksen tuojaksi ihmisen mielelle? Siihen se todellakaan ei kelpaa, jos se puhdistamattomana huonosti lämmitetään ja jos tuon kuuman vesihöyryn täyttämän saunan vieressä on jääkylmä pukuhuone, jossa on riisuttava ja pukeuduttava. Saunan jälkeen kylmässä seisoneet vaatteet tuntuvat epämiellyttäviltä ja tuskin tarvitsee miettiä, mistä seuraavina päivinä ilmenevä nuha ja yskä ovat peräisin. On selvää, ettei sauna silloin ole tuonut virkistystä. Parempi olisi välttää noin epäterveellistä saunaa.

Sauna voi koitua virkistykseksi vain silloin, kun se jo alunperin on rakennettu tiiviiksi niin, että se säilyttää lämmön, ja siellä on kunnollinen kiuas. Lisäksi sauna pitäisi rakentaa niin, että se on helppo puhdistaa. Varsin monen saunan haittana on sellainen lauteiden rakenne, ettei niiden alustaa voida millään pestä. Puhdistamattomat lauteet aiheuttavat ajan

Pukuhuoneen leveällä penkillä voi vaikkapa hetken maata, jos tuntuu raukaisevan. Tässä onkin varattu tyyny lepääjälle ja puupenkki on peitetty paksulla pellavakankaalla. Pukuhuoneen nauloissa ovat perheen kylpytakit valmiina. Vieraille on varattu suurikokoisia saunapyyhkeitä.

mittaan saunaan epämiellyttävän hajun. On suotavaa, että saunan yhteydessä on pukuhuone, mutta se voi palvella saunojia talvisaikaan vain siinä tapauksessa, että sekin saadaan lämpimäksi. Ellei pukuhuoneessa ole mitään lämmityslaitteita, on viisainta olla käyttämättä sitä talvella.

Ne, jotka rakentavat uuden saunan, menettelevät järkevästi, jos rakentavat saunan yhteyteen myös siivouskomeron. Edullisinta on tehdä siivouskomero niin tilavaksi, että siellä voidaan säilyttää saunan siivousvälineiden lisäksi saunasaippuat, pesimet ja vadit. Saunomisvälineet helposti katoavat, ellei niillekin ole varattu säilytyspaikkaa. Saunan yhteydessä olevassa komerossa ne ovat nopeasti saatavissa. Saunan lakaiseminen ja pesu käyvät nopeasti ja vaivattomasti jos puhdistusvälineet sitä varten ovat käden ulottuvilla.

Saunan siivouskomerossa on tilaa harjalle, rikkalapiolle, pesuvadeille, pesimille ja saippuoille. Pyykkilauta ja kuivausnarut ovat osoituksena siitä, että tämä sauna toimii myös pyykinpesupaikkana.

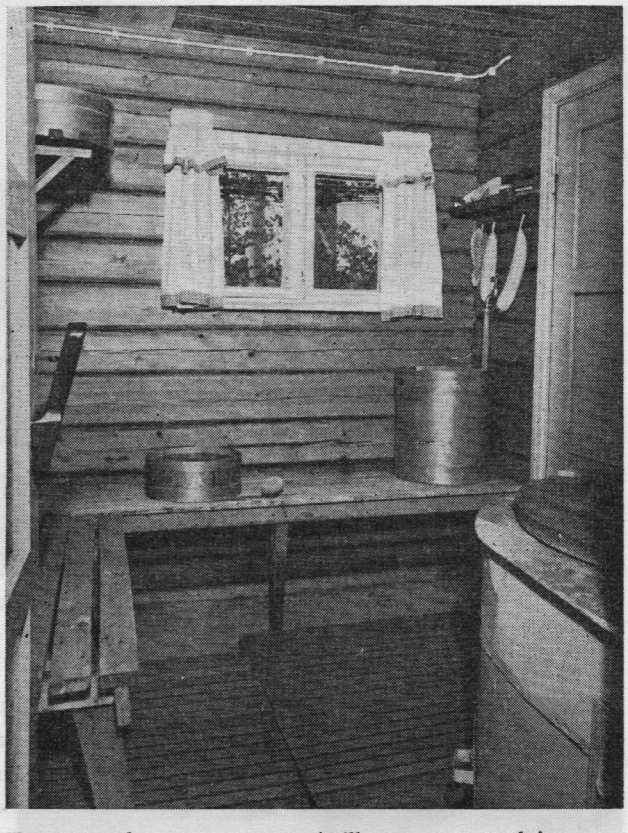

Tässä pesuhuoneessa on pesimille varattu nauloja ja hylly. Vaneerivadit ovat pesuastioina. Puusäleiköt estävät lattian kylmyyden tuntumasta. Tällaiset lattiasäleiköt vaativat erittäin huolellista puhdistamista.

Edellisestä voimmekin päätellä, että sauna on erittäin vaatelias. Se ei ilman muuta koidu virkistykseksi, vaan sen tulee olla puhdas, lämmin ja saunaa varten täytyy olla aikaa. Sen lisäksi tarvitaan saunomiseen taitoa, sekin on opittava mieltä myöten. Joku tahtoo uida saunomisen välillä, toinen kieriä lumihangessa, kolmas muuten vilvoitella. Varmaan nämä erilaiset mielihalut johtuvat ihmisten ruumiin ja mielen rakenteiden eroavuuksista. Sen vuoksi jokainen joka harrastaa saunomista virkistykseksi, hakekoon myös juuri häntä miellyttävän saunomistavan. Pääasia on, että sauna toisi hyvänolon tunteen, että ihmisen ruumis vapautuisi jännityksestä. Sen seurauksena mielikin virkistyy. Sauna on todella erinomainen virkistyksen lähde, mutta ei suinkaan sauna kuin sauna, vaan ainoastaan hyvä sauna.

Sirkka Kouki

RUSETIT

PANNAAN KÄÄRÖIHIN

Sinetit pannaan kääröihin,
ja Joulu salaperäinen
taas suuren kontin tupaan tuo
ja avaa hymyillen.

Ei, kaikkea ei kukaan saa,
jokainen saa vain jotakin.
Kenellä antamista on,
iloitsee syvimmin.

Toiveita riisuu aika pois,
vaan vuosi vuoden jälkeen vain
enemmän koskee sydämeen
se kaikki, mitä sain.

Muruja annan, rihkamaa,
sirusen jonkin, sirpaleen —
käsiini taitamattomiin
hajoaa, minkä teen.

Rakenna, sydän neuvoton,
ja hyvä tahto, työtä tee.
Lähellä lahjain aika on,
hämärä säteilee.

(Aale Tynni)

Ehkä sittenkin vain joulu, salaperäinen, tuoksuva, lämmin joulu saa meidät tuntemaan antamisen ilon ja onnen. Vai ovatko joululahjatkin jo pelkän tavan merkkejä, onko niiden antaminen välttämätön tehtävä, josta valitellen koetamme selviytyä? Onhan nykyajan kiire ja aineellisuus kaikin keinoin tunkeutumassa joulunkin rauhaan. Vieläkö joku isä joulunaluksehtoina veistelee puupölkystä pojalleen leikkihevosta kuten ennen? Hän liitti siihen rakkautensa ja lämpimät ajatuksensa, ja poika hoiti lahjaansa kuin ainakin kalleinta aarrettaan. Tavaratalosta ostetun viimeisimmän moottoriuutuuden mekaanisen kylmyyden vaistoaa lapsikin ensi ihastuksen häivyttyä ja hänen todettuaan lelun merkillisen monimutkaisuuden. Ei

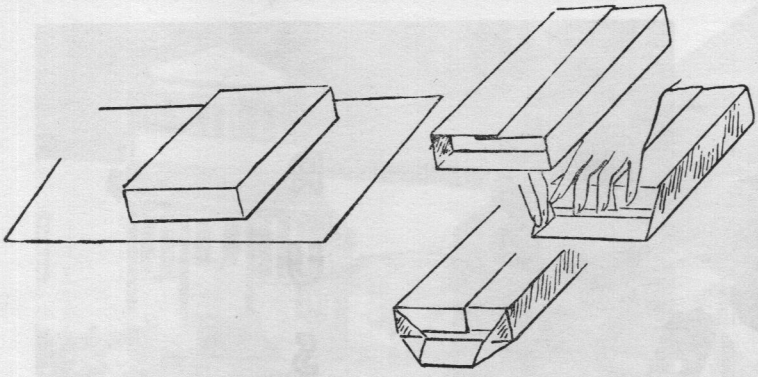

Joulupakettien valmistamiseen käytetään joutilaita pahvikoteloita. Käärepaperi leikataan sopivan suuruiseksi ja kulmat taitetaan huolella

nykyajan vanhempien tarvitse jo syysmarkkinoilla käydessään ajatella nuken ostoa. Isovanhempamme kätkivät sen viikkokausiksi nurkkakaappiin odottamaan suurta joulun tuloa toteuttaakseen sillä pikku tyttären unelman ensimmäisestä oikeasta nukesta. Nyt on kauppoja joka kylässä, ja lapsilla nukkeja. Uuden ehtii vielä aattonakin ostaa.

On toki hyvä, että nykyään voimme niin monia lahjoja hankkia suoraan kaupasta, sillä aika ei riittäisi kaiken omakohtaiseen valmistamiseen. Tosin paljon siitä ilosta ja onnesta, joka liittyy lahjan valmistamisen vaivannäköön, näin on poissa. Siksi onkin sitä suurempaa huolellisuutta ja kekseliäisyyttä käytettävä lahjojen valintaan löytääksemme kullekin juuri sen lahjan, joka ilahduttaa ja on ajankohtaisesti toivottu. Sitä enemmän lämpöä on sisällytettävä lahjaesineiden paketointiin ja suoritettava se taiten ja yksilöllisesti jokaista ajatellen. Eihän vain minun paketistani näy, että viime hetkessä muistin tuonkin henkilön olemassaolon ja juoksin ostamaan ensimmäisen eteeni sattuneen esineen? Annoinko sen siinä kaupan käärepaperissa avaamatta ja sen paremmin tarkastelemattakaan ostostani?

Olisimmepa pitkin syksyä tarkaten seuranneet omais- ja ystäväpiirimme joululahjatoivomuksia. Kuinka helppo niiden perusteella olisikaan valita annettavaa. Kaikkein parasta olisi käyttää apuna muistikirjaa ja tehdä luettelo niistä henkilöistä, joita jouluna haluamme muistaa. Ehkä kesällä lomamatkalla tapasimme henkilöitä, joille vielä jouluna mielellämme lähetämme tervehdyskortin. Kun keksimme sopivia lahjaehdotelmia, panemme nekin paperille muistiin vastaisen varalle. Huomasinko katsella ympärilleni naapurin uudessa saunassa? Voisinhan tuolle perheelle, jonka saunassa niin usein käyn, antaa kylpyvälineitä joululahjana. Liisanpäivillä ollessani kuulin monien puhuvan toivomuksistaan, mutta muistanko ne vielä? Eräs äiti kertoi, ettei hänen tarvitse ostaa pojalleen yöpukua, koska kummitäti on sellaisen lahjoittanut joka jouluksi, ja hän luottaa siihen tänäkin vuonna. Kenties isä tietää saavansa kalenterin pojanpojaltaan. Kenties lapset tilaavat isoisälleen kuvalehden. Ei ole pelkoa siitä, että samanlainen lahja vuodesta toiseen saatuna vähenisi arvoltaan. Ehkä sellainen toistuva lahja onkin niin ylellisluontoinen, ettei sitä muuten tulisi hankituksi. Sehän voi olla aikakauslehti, hajuvesipullo, lahjakortti vuotuiseen kampaajassakäyntiin tai lippusarja konsertteihin. Mutta saippuat, harjat ja sukkaparitkin kuluvat vuoden mittaan ja täydennystä niidenkin kohdalla tarvitaan. Varsinkin työtoverien kesken annettaviksi lah-

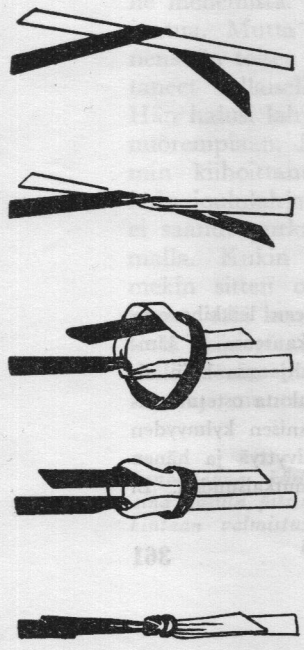

Paketointiin sopii parhaiten ns. merimiessolmu, joka on luja ja kuitenkin helppo avata ←

Viehättävän erikoinen paketin sitomistapa →

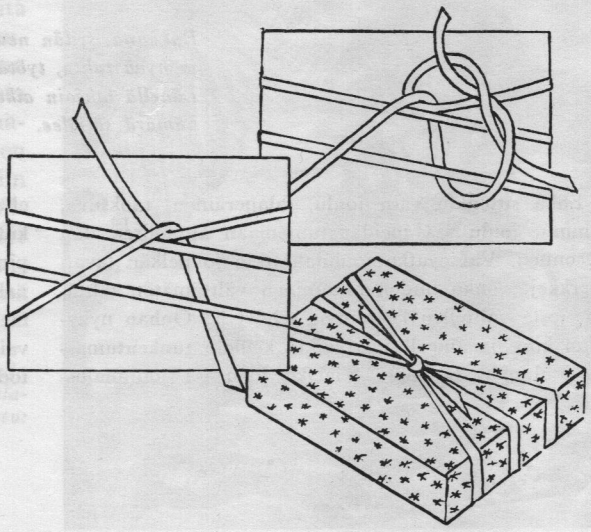

joiksi ne sopivat hyvin. Aivan hyödylliset käyttöesineet ovatkin sopivimpia joululahjoja ainakin silloin, kun emme ole varmasti selvillä saajan mausta ja mielipiteistä. Ehkä toinen asettaa koriste-esineelle aivan toiset vaatimukset kuin me. Lasten ostama seinävalaisin ja keittokattila ovat äidille varmaan tervetulleita, mutta on kuitenkin syytä pitää mielessä, että ne pannaan lopultakin koko perheen käyttöön eivätkä ole äidille niin henkilökohtaisia kuin oikean joululahjan tulisi olla. Perheen ystävien lahjoittamina ne taas puolustavat paikkaansa. Jos ystävättäreni luona olen usein käynyt kahvilla, miksen antaisi hänelle hyvää kahvipakkausta kiitollisuuteni osoitukseksi. Kerran annoin nuorelle äidille muutamia vyyhtejä villalankaa, josta olin muodostellut puikkoja kädessään pitelevän nuken. Lasten pehmeät paketit ovat vasta sitten oikein mieluisia, jos niistä erinomaisen flanellipyjaman lisäksi löytyy punainen omena tai rusinatötterö. Leikkikuorma-autokin on toki arvokkaampi hedelmälasteineen kuin tyhjänä.

Siellä jossakin komeron ylimmäisellä hyllyllä ne kaikki ajoissa valmistetut ja hankitut lahjat ovat vailla paketointia. Eräs ystäväni kertoi, että ainakin puolet joulunautinnosta hän kokee niinä iltoina, kun hän viimeistelee lahjakääröjä. Paketteihin ei suinkaan välttämättä tarvita joulupaperia. Mutta käytettävän paperin on ehdottomasti oltava siistiä ja tahratonta. Valkoinen tai ruskea käärepaperi muodostaa rauhallisen taustan suurelle punaiselle rusetille. Paperin saamme myös yksilöllisesti elävöitetyksi liimaamalla siihen jouluaiheisia tai lahjaan liittyviä kuvia. Entäpä jos korttiin kirjoittaisimme runonpätkän? Tulisihan siitä aattoillaksi ohjelmaa. Kartongista kierrämme tötterön, jonka suun suljemme siihen liimatulla kreppipaperilla ja rusetilla. Eikö vain olekin yllätys, jos sen sisältä löytyy niin arkinen, mutta tuiki tarpeellinen vaatekappale kuin pari housuja? Kummipojan pyjamasta teemme vaikkapa suuren kuusenkaramellin kreppipaperipäällystein ja kiiltokuvin. Jokainen

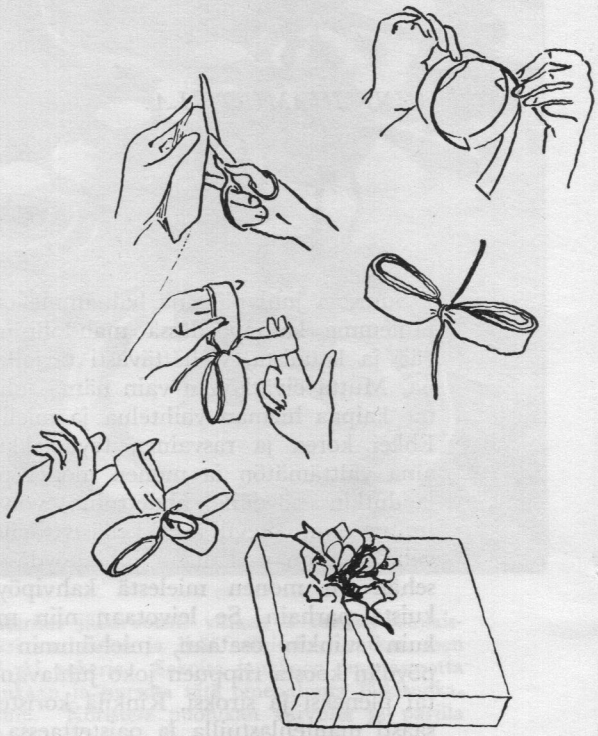

Suuri ruusuke tehdään erillisenä ja kiinnitetään sidenauhaan. Paketti avataan varovaisesti nauhoja katkomatta, jotta ne voidaan käyttää uudelleen

käärö tehdään pienellä vaivannäöllä ja huolellisuudella hauskaksi ja houkuttelevaksi.

Joulun hiljainen vetoomus "Maassa rauha ja ihmisille hyvä tahto" ei pyydä meitä osoittamaan hyvää tahtoa vain läheisillemme, ja muistamaan heitä joululahjoin. Jossakin kaipaa joulun tuntematon lapsi juuri sinun ja minun hellyyden osoitusta ja meidän lahjaamme. Jossakin hän on. Kenellä antamista on, iloitsee syvimmin."

Sirkka-Liisa Louhe

Vihreällä sidotut sininen ja keltainen rusetti solmitaan päällekkäin, jolloin muodostuu orvokkikimppu, mikä on juhlava joulupaketin koriste

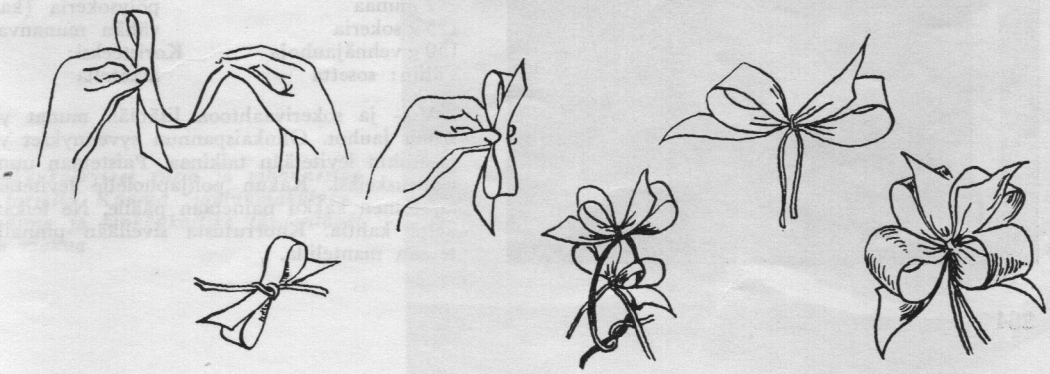

AUNE IHAMUOTILA:

Juhlakahvi

Suurena juhlapäivänä haluamme tarjota vieraillemme kahvipöydässä mahdollisimman hyvää ja kaunista, viehättävästi tarjolle asetettuna. Mutta eivätköhän vain nämä juhlakahvimme kaipaa hieman vaihtelua ja mielikuvitusta? Ehkei korea ja rasvainen täytekakku olekaan aina välttämätön ja monen monet pikkuleipälaadutkin pöydälle ahdettuina voivat joskus tuntua tympäiseviltä ja kyllästyttäviltä. Mutta vehnänen on paikallaan juhlapöydässäkin, sillä sehän on monen mielestä kahvipöydän herkuista parhain. Se leivotaan niin maukkaaksi kuin suinkin osataan, mieluimmin rinkiläksi, pöydän koosta riippuen joko juhlavan komeaksi tai pieneksi ja siroksi. Rinkilä koristetaan runsaasti mantelilastuilla ja paistettaessa koetetaan saada siihen herkullinen punaruskea väri.

Ehkäpä joku voi käyttää hyväkseen seuraavaa tarjoiluehdotusta:

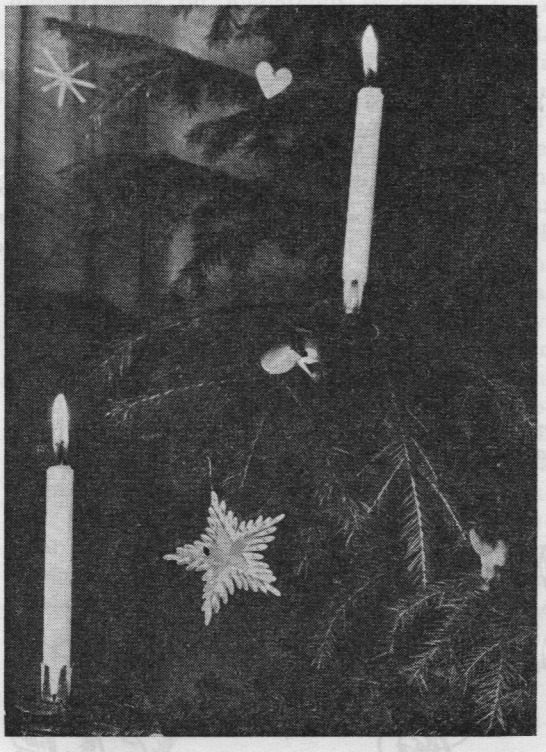

Kahvi

Rinkilä	Voileipäkakku
Leivostarjotin	Hedelmäsalaatti

Ehdotelmassa on täytekakku ja pikkuleivät korvattu herkullisella, juhlavan näköisellä leivostarjottimella, josta tosin on melkoisesti vaivaa, mutta josta jokainen varmaan mielellään valitsee makunsa mukaisen leivonnaisen. Voileipäkakku on kahvipöydässäkin paikallaan, sillä eiväthän kaikki vieraat välitä makeasta tarjottavasta. Se on vain koristettava siten, että se jo ulkonäöllään kertoo, mitä se sisältää, näin ei kukaan erehdy ottamaan sitä täytekakkuna. Hedelmäsalaatti on raikasta kahvin lomassa tai sen jälkeen tarjottuna.

Ehdotelma leivostarjottimeksi

Ranskalaiset vohvelit

Kiisseli täytteeksi:

1 dl kermaa	1 tl. kaakaota
½ munaa	½ tl. perunajauhoja
1 rkl. sokeria	80 g voita

Voitaikina:

200 g voita
200 g hien. vehnäjauhoja
¾ dl hapanta kermaa

Taikinaan kaikki aineet sekoitetaan. Jäykistyneenä se kaulitaan hyvin ohueksi levyksi, joka pistellään huolellisesti ja pinnalle ripotellaan sokeria. Levy leikataan veitsellä tai taikinapyörällä samankokoisiin palasiin, jotka paistetaan hyvässä uuninlämmössä. Kaksi kakkua asetetaan vastakkain ja niiden väliin kiisseliä. Kiisseliin pesty voi vatkataan vaahdoksi ja muista aineista keitetty kiisseli lisätään siihen jäähtyneenä.

Puolikuut

200 g voita	Kuorrutus:
2 munaa	pölysokeria (kaakaota)
125 g sokeria	vähän munanvalkuaista
150 g vehnäjauhoja	Koristeeksi:
Väliin: sosetta	mantelia

Voi- ja sokerivaahtoon lisätään munat yksitellen, sitten jauhot. Ohukaispannun syvennykset voidellaan ja niihin levitetään taikinaa. Paistetaan uunissa vaaleanruskeiksi. Kakun pohjapuolelle levitetään sosetta, toinen kakku painetaan päälle. Ne leikataan keskeltä kahtia. Kuorrutusta sivellään pinnalle, koristetaan mantelilla.

Toscaleivokset

Pohja:	Päälle:
200 g voita	100 g voita
150 g sokeria	100 g sokeria
1 muna (pieni)	100 g mantelia
1 tl. hirvensarv.suolaa	2 rkl. maitoa
300 g hien. vehnäjauhoja	2 rkl. vehnäjauhoja

Taikina painellaan pikkuvuokiin ja kypsennetään puolikypsiksi. Kuorrutusta levitetään pinnalle ja leivokset kypsennetään hyvässä päällilämmössä. Kuorrutukseen mantelit leikataan kuorittuina lastuiksi, ne ja muut aineet kiehautetaan nopeasti.

Hyytelöleivokset

Sama pohja kuin edellisessä.
Täyte hedelmiä, marjoja, hyytelöä.
Valmiit leivosvuoat täytetään hedelmälohkoilla ja marjoilla, kuorrutetaan hyytelöllä.

Voileipäkakku

1 pitko ranskanleipää
1 pitko tummaa leipää
erilaisia tahnoja, esim.
kinkkutahna (voita + hien. kinkkua)
suolakurkkutahnaa (voita + hien. kurkkua)

Tekovoi:

100 g voita	1 muna
tomaattisosetta tai	1 dl maitoa
sinappia, suolaa	1 tl. perunajauhoja

Tahnaseoksiin voi hyvin käyttää myös kalaa, esim. savukalaa tai suolalohta, hien. munaa, raastettua juustoa ym.

Jos leipä leivotaan kotona, kypsennetään se pitkänomaisissa vuoissa. Leipäpitkot leikataan pituussuunnassa viipaleiksi, kovat reunat poistetaan. Alimmaiseksi pannaan tumma leipäviipale, tälle levitetään kinkkutahnaa. Päälle asetetaan vaalea leipä ja suolakurkkutahnaa ja näin vuorotellen edelleen. Kakku kääritään kostean voipaperin sisään ja pannaan pariksi tunniksi kevyen painon alle Ennen kuorruttamista se leikataan viipaleiksi, jotta sitä on helppo pöydässä ottaa. Kakku peitetään tekovoilla tai majoneesilla ja koristetaan tomaatilla, etikkasienillä, munalohkoilla tms.

Tekovoihin muna, maito ja perunajauhot vatkataan tulella kattilassa, kunnes seos sakoaa. Voi vatkataan vaahdoksi ja siihen lisätään vähitellen jäähtynyt seos. Maustetaan.

Voilcipäkakun voi tehdä myöskin pyöreäksi tai nelikulmaiseksi.

Saunamartat esiintyvät ensi vuonna Emäntälehdessä

Joka kuukausi arvotaan kaikkien koko vuosikerran tilaajien kesken "Saunamarttapakkaus", johon kuuluu saunaharja, saunasaippuoita sekä kylpypyyhe. Saunamartat saavat puheenvuoron lehden palstoilla.

Pitäkää huoli siitä, että pääsette arvontaan mukaan. Uusikaa Emäntälehden tilauksenne viipymättä.

Martta ja Oiva Hietasen koti Valkealan kirkonkylässä. Pihamaalle on järjestetty oleskelu-, leikki- ja työskentelypaikat. Kuvan etuosassa hyötypuutarhaa.

Puutarhakoti

Valkealan Marttayhdistyksen järjestämässä 3-vuotisessa kodinympäristön kunnostamiskilpailussa, joka päättyi elokuussa, oli mukana myöskin työmies Oiva ja Martta Hietasen koti Valkealan kirkolla saaden I palkinnon.

Hietasen perheeseen kuuluu vanhempien lisäksi 10-vuotias tytär ja 11-vuotias poika. Perhe, joka kuuluu karjalaiseen siirtoväkeen, on rakentanut kotinsa 9 v. sitten ½ ha:n suuruiselle tasaiselle tontille, joka pohjoisessa ja idässä rajoittuu metsään ja muiltakin suunnilta on läheisten metsiköitten tuulilta suojaama.

Kilpailun alkaessa oli jo hyötyviljelyksiä olemassa. Koska rakennus oli melkein keskellä tonttia, niin hyötypuutarha oli kuin itsestään ryhmittynyt tontin kolmelle sivustalle, piha jäi pohjoispuolelle. Koska tässä kilpailussa kiinnitettiin päähuomio oleskelupihan ja oleskelupaikkojen järjestelyyn, jäi hyötypuutarha melkein entiselleen. Siinä kasvilajit olivat omissa lohkoissaan ja ilmansuuntiin nähden melko hyvin sijoitetut. Omenapuita ja marjapensaita hiukan lisättiin, samoin vadelmaa, joka sijoitettiin hedelmäpuiden taakse länsisivustalle. Näin saatiin hyötykasveista samalla vihreä aita, jota tähän kaivattiin. Mansikka ja vihannekset saivat paikkansa pihan toisella sivustalla hedelmätarhaa vastapäätä. Mansikanviljelystä lapset voivat hiukan vartuttuaan saada tulolähteen, sillä sitä voidaan helposti lisätä perunamaan kustannuksella. Tällä kertaa puutarha- ja piha-alue on noin 20 aarin laajuinen.

Hyötypuutarhan ja rakennusten ympäröimä piha, joka perheen kesäisessä elämässä on keskeinen paikka, oli vapaasti suunniteltavissa ja se yritettiin saada niin käytännölliseksi ja viihtyisäksi kuin suinkin. Muutamat kasvavat puut, rakennuksen itäpäädyssä oleva pihakoivu ja pihan luoteisnurkkauksessa oleva kaunis mäntyryhmä tarjoutuivat kuin itsestään ottamaan oleskelupaikat suojaansa. Pöytäryhmä sijoitettiin koivun puolivarjoiseen siimekseen ja leikkikoti mäntyjen luo. Taustaksi istutettiin ryhmä kirsikkapuita pihanäkymää pehmentämään. Tuuletus- ja pyykinkuivaustelineet jäivät mukavasti niiden suojaan talousrakennuksen päätyyn. Keinulle löytyi paikka pihan länsisivustalla, omenapuut taustanaan. Oleskelupaikkojen kalusteet ovat kaikki perheen isän valmistamia.

Emäntä toivoi paljon kukkia. Niitä on useassa paikassa ja montaa lajia ennestään. Suunnittelimme niistä suurehkon monivuotisryhmän rajoittamaan mansikkamaata pihasta. Paikka oli pihaa hallitseva, valaistussuhteiltaan hyvä ja ihailtavissa kaikista oleskelupaikoista,

Etualalla mansikkamaa ja taustalla monivuotinen kukkaryhmä. Marjapensaat ovat rakennuksen takana. Hedelmätarhaa näkyy rakennuksen länsipäädyssä.

myös keittiöstä. Näin sijoitettuna on kukista enemmän hyötyä ja vähemmän hoitamista kuin entisellään. Lisää värikkyyttä ja vaihtelua antavat pihamaalle erilaiset koristepensaat, joille oli luontevia kasvupaikkoja rakennusten seinustoilla ja pihaseinämillä. Erikoisesti hedelmä- ja marjatarhan suoraviivainen seinämä kaipasi katkaisevia pensasryhmityksiä. Ulkopihaa ei lainkaan muodostunut, sillä pihaantulo tapahtui talousrakennuksen editse. Sen etelään antava julkisivu on kiitollinen esim. köynnösruusun kasvupaikkana.

Miellyttävää kodikkuutta, rauhallisuutta ja tilantuntua antaa tämän kodin ympäristölle istutusten ja oleskelupaikkojen ympäröimä ehyt nurmipiha. Hyvin perustettuna on se helppo niittää ja pitää kunnossa.

Kolmen vuoden aikana koko perheen aherruksen tuloksena kehittyneeseen kotinsa ympäristöön Hietasen perhe on hyvin tyytyväinen. Varmaankin se pysyy myös kunnossa, sillä käytännöllisyys on ollut suunnittelun lähtökohta, perustamistyöt on tehty hyvin ja lisäksi työskentely puutarhassa on perheelle mieluista. Viihtyisässä pihaympäristössä vietetyt hetket tulevat varmaan olemaan todellisia virkistys- ja lepohetkiä. *Saara-Heleena Perttola*

Koko vuoden hyötyä tuottava joululahja perheenemännille

KOTITALOUSKALENTERI v. 1957

ilmestynyt jälleen. Hinta mk 200:—.

Sisällöstä mainittakoon

o s t o s o p p a a k s i

suunniteltu osa.

Saatavana kirjaupoista sekä

KOTITALOUSKESKUKSESTA,

os. Helsinki, Merimiehenk. 12, puh. 56 610

Lasten suusta.

Viisivuotias kertoo tulevaisuuden suunnitelmiaan: "Äiti, minusta tulee lumiaurakuski, rakennusmestari Veikko Hakulinen ja vankikarkuri."

Viisivuotias Martti on kirkossa. Kolehtihaavin mentyä ohi, hän kysäisee isältään: "Ennätitkö sinä isä saada mitään, minä en ennättänyt."

Kolmivuotiaan Annelin pukeutuessa kylästä lähtöaamuna, ilmestyy huoneeseen viisivuotias Hannu. Kainon sukupuolen edustajana sanoo Anneli, mene pois, että saan pukeutua — sitäpaitsi ei sinulla minua kohta olekaan. Hannu närkästyneenä häätöyrityksestä: "Luuletko sinä, ettei minulla ole muitakin tyttöjä, on Irja, Virpi, Irma, Leila ja Terttu".

OIVA PALOHEIMO:

TUOLIHULLUTUS

Ollakseni nyt niinkuin tähänkin asti täysin rehellinen ja sanani mittainen, on minun sotkettava itseni jälleen toisten asioihin ja puhuttava niistä. Kerskailematta voin sentään sanoa, etten ole koskaan liioitellut puhuessani omasta itsestäni, kuinka siis voisin tehdä jotakin samansuuntaista, kun kysymyksessä on rakas lähimmäiseni, vieläpä vieras, minulle tuiki tuntematon henkilö.

Hän tuli tänne eilen. Hän oli mies, jotenkuten ainakin, ja heti hän alkoi puhua, paljon ja sekavasti. Ymmärtääkseni hän oli hyvin itsenäinen kansalainen. Hänellä oli jokatapauksessa asiaa minulle. Ollakseni edelleen rehellinen minun on paljastettava hänen arvonsa ja nimensä, mikä esittäytymisen mukaan oli herra Malinen. Olen aina kunnioittanut herroja, joten pyysin vierasta istumaan ja kertomaan huoleti huolistaan. Hän ei tahtonut istuutua. Mutta huolia hänellä oli ja nimenomaan niistä hän olikin tullut haastelemaan. Siinä hyväuskoisessa tarkoituksessa, että kirjoittaisin niistä lehteen.

Olen nyt täyttämässä hänen pyyntöään. Rehellisenä ja muutenkin huonomuistisena miehenä en sekaannu hänen henkilönsä kuvaamiseen tämän enempää. En sano hänestä sanaakaan enkä ota kantaa hänen huoliinsa enkä periaatteellisiin pitämyksiinsä. Kaikki se mitä alempana seuraa on sanasta sanaan herra Malisen sanomaa. Kaukonäköisenä ja mukavuuttarakastavana laiskurina otin salaa hänen huolensa magnetofoninauhalle. Kynäni oli pelkkää näyttelemistä. Avaan tämän tunteettoman juorulaitteen nyt ja kirjoitan eilen kuulemani herra Malisen tähän — hänen omilla sanoillaan. Rehellisesti, kuten jo edellä olen tähdentänyt.

— — —

Niin se on. Katsokaa nyt itse, minä olen iloluonteinen ja huumorintajuinen mies. Niin on. Toimipaikassanikin kaikki nauravat minulle. Minä en ole, saatte uskoa, mikään hermostunut mies minä, en millään en, minä kävelen tässä edestakaisin periaatteellisista syistä.

Niin se on. En voi sietää tuoleja. Huomaatte kai, etten siedä tarjoamaanne tuolia. Mutta minä en ole luonteeltani mikään pikkumainen enkä arvostelevainen, olen hyvin suurpiirteinen ja hauska veikko. Niin se on, kuten näkyy, niin. Kaikella muotoa, pitäkää tuolinne. Mutta olen luonteeltani tinkimätön enkä voi kärsiä, en niin millään, että tuoleja sysätään jokaikisessä paikassa ihmisen alle. Olette kai-

Sopivia joululahjoja

Emäntälehden lahjakortti

Saatavana asiamiehiltä, marttapiiriliitoista ja lehden toimistosta os. Pursimiehenkatu 15, Helsinki. Hinta 600 mk.

Pyhä Liekki, kodin hartauskirja

Saatavana marttapiiriliitoista ja Marttaliitosta os. Pursimiehenk. 15, Helsinki. Hinta 350 mk, 5 kpl. erissä 250 mk.

keti huomannut huomaavaisena ja arvostelevana miehenä tämän typerän tuolihullutuksen? Ettekö. Minä olen enkä jätä asiaa tähän. Niin se on.

Naurattaa oikein vaikka asia on vakava. Olen luonteeltani peijakkaan huumorintajuinen mies. Sallikaa minun siis nauraa, mutta onhan anteeksiantamattoman hullunkurista se, että koko kansamme on sokea ja kulkee sokeudessaan kohti turmiota. Jaa milläkö tavalla? Yksinkertaisesti — istumalla tuoleilla. Hauska juttu vai? Mutta niin se on. Tuolien vaikutus on veltostuttava ja turmiollinen. Olen joutunut tämän kysymyksen johdosta paljon kärsimään eikä perheeni osoita minkäänlaista harrastusta eikä myötätuntoa jalolle katsomukselleni. Se on kuohuttavaa. Menkää itseenne. Minä olen suurpiirteinen ja huumorintajuinen mies, mutta olen joutunut perheeni taholta tulleen painostuksen johdosta kovalle koetukselle. Minä laulan ja nauran, olen iloinen ja esikuvallinen. Juuri sellainen olen, niin olen. Mutta perheeni — niin, niinpä niin, perhe. Olen sivistynyt mies enkä siis missään nimessä pyri panettelemaan omaa kotiani. Se on ilon ja onnellisuuden tyyssija.

Jokatapauksessa, puuttumatta syihin ja yksityiskohtiin, niin, puuttumatta henkilökohtaisuuksiin, minun on ollut pakko ryhtyä radikaalisiin toimenpiteisiin. Tänä aamuna lukitsin ne eteiseen yhteen läjään. Siinä nyt saivat, peijakkaat. Niin se on.

Jaa mitä te kysyitte. Tuolit tietenkin, tuolit niin. Läjään. Tinkimätön periaatteeni on, että tuoleja ei saa käyttää muualla kuin ruokapöydän ympärillä ruokailun aikana, vierashuoneessa vieraitten aikana ja työhuoneissa työn aikana. Muulloin ja muualla sellainen on järjettömyyttä. Se on vieläpä pahempaa, se on kevytmielisyyttä, se on takamusosan synnillistä hemmoittelua. Sitä juuri se on. Niin se on.

Minä, perheen pää ja huoltaja, minä nousen joka aamu täsmälleen kello kuusi ja herätän kotiapulaisemme laulamalla jonkin hauskan iskelmän hänen ovensa takana. Vaimolleni laulan toisen iskelmän, tytöille kolmannen ja poikaani lätkäisen rennosti harteille, että heipä hei, rallatellaanpas Jukka koulutielle. Olen huumorintajuinen mies ja teen kotipiirini jokaisesta aamusta iloisen perhetapauksen. No. Mutta mikä on seuraus? Synkkä murjottaminen. Tämä on jo irvokkuuden huippu. Isäntä laulelee ja väki murjottaa.

Minä niin, kuten sanottu, herätän väkeni hauskasti. Kun olen tehnyt iskelmäkiertueeni, kuten sitä itse näpsäkkäästi nimitän, lähden uudelle kierrokselle seuraamaan tuloksia. Meneen niinsanoakseni katiskoitani kokemaan. Hauskasti sanottu, vai? Niin. Juu, juu, mutta minkä kiitoksen saan siitä, että olen hauska ja että olen aamuaurinko kotini taivaalla? Piika, anteeksi kotiapulainen... No, suoraan sanoen avaan hänen ovensa ja katson, mitä se kana siellä munii. Tiedättekö, missä vaiheessa hänen kehityksensä on puoli seitsemältä? Voitteko kuvitella, silmät puolitangossa — hyvin sanottu, vai? — juu, silmät puolitangossa hän kiskoo vasemman jalan sukkaa jalkaansa. Ja missä asennossa? Jaa jaa, siinä sitä ollaan. Kuvitelkaa, hän istuu. Tuolilla. Anna mun kaikki kärsiä. Mutta menepäs sanomaan siitä hänelle. Muuttaa heti. Sellainen on aikamme. Sanopas muuta. Minun puolestani saisi muuttaakin, minä en tarvitse piikaa, vaimoni sitä pitää, suoraan sanoen. Pilalle hemmoteltu nainen. Parantumaton. Mutta menepäs sanomaan hänelle siitä. Ei muuta pois, eikä uhkaakaan. Mutta uhkaa ajaa minut pellolle. Mi—nut.

Tämä kaikki on jo niin naurettavaa, etten kestäisi millään, ellen olisi suurpiirteinen ja huumorintajuinen luonne. No, mihin me jäimmekään? Joko kirjoititte? Jatkan siis katiskoitteni tarkastusta. Vaimoni, josta äsken mainitsin, vetää sentään jo oikean jalan sukkaa paksuun, anteeksi, lihavaan sääreensä. Ja istualtaan. Hän, suokaa anteeksi kaunistelemattomuuteni arkaluontoisessa asiassa, mutta suoraan sanoen hän istuu tuolilla. On siinä tosiaan kaunis esikuva lapsillemme, joiden harteille on sälytetty kansamme tulevaisuus. Jaa'a. Ei voi muuta kuin nauraa. Entä tyttäreni, minulla on niitä kaksi, toinen kuudentoista, toinen kahdentoista. He ovat kyllä näpsäköitä tyttöjä, aamuvirkkuja ja muutenkin, mikäs siinä. Mutta kun menen heidän huoneeseensa aamulla kuusi neljäkymmentä, niin mitä näen? Istuvat tuoleillaan, jalat ilkosen paljaina ja nauraa rikostavat jollekin niin idioottimaiselle joutavuudelle, ettei voi — yksinkertaisesti, ei voi muuta kuin nauraa. Entä poikani Jukka, kymmenvuotias? Hän istuu paitasillaan lattialla ja rakentelee Mekanostaan nosturia — tuolille. Kuvitelkaa, minun poikani.

Jaa jaa. Niin se on. Olen harjoittanut tätä kasvatusmenetelmää, saarnatuoleja, ei kun...

Taas näitte, kuinka minulta tulee tuollaisia sanaleikkejä ihan luontojaan. Piti sanoa, että olen pitänyt yllä näitä tuolisaarnoja sekä iloisen aamun henkeä nyt tasan kaksi vuotta. Johdonmukaisesti, keskeytyksettä. Ja mitä olen saavuttanut? Tyhjää tappiota. Ei voi muuta kuin nauraa. No, olenhan minä suurpiirteinen ja joustava luonne, lisäksi hyvä ja kärsivällinen perheenisä. Ehkä olisin jaksanut vielä taistella rauhanomaisin keinoin, ellei eilen . . . Joko kirjoititte? Nyt tullaan tärkeään kohtaan, ytimeen. Seuratkaa tarkkaavaisesti. Eilen jännitettiin jousi jo niin kireälle, että minun oli pakko ryhtyä radikaalisiin pakkotoimiin. Itsehillintäni on tunnetusti esimerkillinen, mutta se eilinen jousi. Voitteko kuvitella, millainen se oli? Tuoli taas. Tietenkin. Mutta minkä tuoli? Ei voi muuta kuin nauraa.

Se tuoli, se kaikkien tuolien irvikuva, se tuotiin keittiööni. En ole koskaan kuullut puhuttavankaan, että sellaisia tuoleja on. Oletteko te? No se on tällainen, kuvailen sen lyhyesti. Tinkimättömän luonteeni mukaisesti olen lyhytsanainen ja asiallisen iskevä. Oletteko pannut merkille? Hyvä. Tällainen: Se on nimeltään keittiön työtuoli, emännän apu tai jotakin muuta roskaa. Tällainen: Se muistuttaa jonkin verran tasasivuista lypsypallia, se on jonkin verran jakkaraa muistuttava. Mutta se on kuvaamattoman korkea, rienaavan ja häpeämättömän korkea. Niinkuin mikäkin valtaistuin. Kyökissä. Sallikaa minun nauraa. Tällainen: korkeus seitsemänkymmentä senttiä, ehkä hieman ali, mieluimmin yli. Siis sellainen.

Jaa jaa, voi maamme naisväkeä sen turmeluksen tähden. Voiko perheenemännän ja kotiapulaisen, keittiöihmisen yleensä, sanoisin eli kysyisin — voiko heidän alennustilansa vaipua enää alemmas? Kuvitelkaa, työtuoli kyökissä. K y ö k i s s ä. Ooh, en löydä enää sanoja kuvatakseni tätä kotiemme uusinta häpeää ja sen ilmausta, julkeuden huippua, tuolia, jolla istutaan. Keittiössä. Istutaan siellä. Voidaanko enää keksiä häpeämättömämpää kotilieden irvikuvaa kuin tämä! Perheenäiti, perheenemäntä, istumassa korkealla pallillaan keittiöpöydän edessä kuorimassa perunoita. No, olkoon menneeksi perunat. Mutta leikkaamassa esimerkiksi leipää. Tämä on ennusmerkki, jota ei voi kylliksi kavahtaa. Se on leivän pilkkaa, jonka seurauksena tulee olemaan nälänhätä. Jumala ei salli leipäänsä pilkattavan. Ei salli. Niin se on.

Tämä kauhistuttava tuoli koski minuun niin kipeästi, niin kovasti, että sain kohtauksen, kadotin hetkeksi tunnetun itsehillintäni ja harkintakykyni, joka ei ole tuntematon sekään. Menin kalman kalpeaksi nähdessäni sen keittiössä ja nähdessäni oman vaimoni, vihityn vaimoni, elämänkumppanini, istumassa sellaisella tuolilla posliinikooli sylissä — vaivaamassa pullataikinaa. Kai te käsitätte? Kai te käsitätte, miten se koski ja koetteli itsehillintääni. No.

Kysyin vaimoltani, tyynesti joskin merkitsevän jäätävästi: — Mikä peli tuo on? Minkä päällä sinä istut? Mikä se on? Vastaa. Heti. Hän vastaa iloisesti — mikä paatuneisuus — vastaa iloisesti, että se on hänen uusi pikkupiikansa, uusi apulaisensa. Tuoli muka säästää emännän jalkoja, estää yleisen väsymyksen ja muuta roskaa. Sellaista, että emäntä valmistaa parempaa ruokaa, kun hän on hyvällä päällä. Ja hän on hyvällä päällä kun saa istua. Jotakin tällaista hän selitti, naurussasuin. Voitteko käsittää. Mikä paatuneisuus, mikä turmiollisuus, mikä kevytkenkäisyys, mikä lopun alku. Minä, minä menetin hetkeksi itsehillintäni, vain hetkeksi mutta tarpeeksi pitkäksi hetkeksi. Tempaisin sen koolin tai mikä pilkkumi se oli, tempaisin sen eukon sylistä ja paiskasin sen taikinoineen päivineen muijan päähän. Vaimoni loukkaantui kovasti. No, ehkä tekoni oli harkitsematon, mutta se oli tarkoitettu kasvattavaksi, opettavaiseksi ennakkotapaukseksi. Eikä se tule toistumaan, paitsi siinä tapauksessa, että se syntinen palli tuodaan takaisin.

Missäkö, nytkö? Eteisessä. Samassa läjässä kuin kaikki muutkin epäpätevät ja tarkoituksettomat kotini tuolit. Vyötin koko läjän kettinkillä ja lukitsin munalukolla seinään, naulakkoon. No, istukoot nyt. Tekoni on epäilemättä voimallinen mutta niin on tarkoituskin. Tämä on minun viimeinen sanani. Ja se pysyy ja pätee. Rajansa kaikella sentään, herranähköön. Kyllä se niin on sentään. Minä olen suurpiirteinen ja huumorintajuinen mies, tinkimätön veikko. Mutta rajansa kaikella. Tuolihullutus menee jo liian pitkälle. Se on suoranainen kansanvillitys. Näin pitkällä siis ollaan, että emännällä on jo oma virkatuolinsa keittiössä. Ei ei, rajansa kaikella.

Rakkaus voittaa Pahan Peikonkin

Pikku Kirsti oli usein kuullut kerrottavan rumasta ja ilkeästä peikosta, joka asui hänen kotinsa lähellä olevan jyhkeän Peikkovuoren pimeässä luolassa. Kirsti oli kovin hellä ja hyväsydäminen tyttö. Hän rakasti kedon kukkia, kaikkia eläimiä, jopa pieniä maan matosiakin. Kaikille hän olisi tahtonut pelkkää hyvää.

Joulu oli juuri lähestymässä ja entistä enemmän Kirsti olisi tahtonut osoittaa rakkauttaan kaikille. Niinpä hänen pikku sydämensä oli huolissaan pahan peikonkin tähden.

Mahtoikohan peikko raukalla olla yhtään ystävää, joka muistaisi häntä jouluna lahjoilla, mietti hän mielessään. Varmaan siellä vuoren onkalossa oli pimeää ja kylmääkin. Olikohan peikolla koskaan ollut joulukuusta ja kynttilöitä?

Tällaisia Kirsti mietti mielessään ja vihdoin hän päätti itse mennä viemään joulukuusen ja lahjoja rumalle ja ilkeälle vuorenpeikolle. Iso veli oli tuonut Kirstille oman pienen joulukuusen, jossa oli kynttilöitäkin. Tämän kuusen Kirsti päätti viedä peikolle. Joulupukilta hän oli saanut kauniin, lämpöisen kaulaliinan, mutta koska hänellä oli vielä entinen eheä, päätti hän antaa tuon uuden peikolle. Joulupäivän hämärtyessä Kirsti kenenkään huomaamatta otti joulukuusensa ja pienen lahjapaketin kainaloonsa ja lähti tallustelemaan lumisen metsän halki Peikkovuorelle. Luolan suulle ehdittyään hän huomasi siinä paksun raudoitetun oven ja siihen hän nyt varovaisesti koputti.

Kuka uskaltaa häiritä iltauntani, kuka uskaltaa lähestyä minun luolaani? kuului sisältä karhea ääni.

Täällä on Kirsti. Minä toisin sinulle joulukuusen ja pienen lahjan, vastasi Kirsti hätäisenä.

Peikko raoitti hiukan ovea ja urahti: Mitä minun silmäni näkevät? Täällähän on tosiaankin elävä ihmisvekara. Kuinka sinä olet uskaltanut tulla luolalleni, etkö tiedä, että minä olen ilkeä ja paha kaikille ihmisille?

Kyllähän minä olen kuullut, että sinä syöt ihmislapsiakin, mutta en minä sitä ole koskaan uskonut, sanoi Kirsti. Nythän on lisäksi joulu ja äiti on sanonut, että jouluna ei kukaan tee pahaa kenellekään!

Peikko raoitti ovea enemmän, niin että Kirsti pääsisi sisälle ja sanoi leppeämmin: No — koska sinä sanot tuovasi minulle lahjan, niin astu sisälle, että näen oletko puhunut totta!

Kirsti astui varovasti luolan sisälle, niiasi peikon edessä ja sanoi: Tässä on sitten se minun joululahjani, tämä lämpöinen kaulaliina. Joulupukki lahjoitti sen oikeastaan minulle, mutta kun minulla on vielä entinen, päätin tämän lahjoittaa sinulle, koska sinä olet täällä yksin, eikä kukaan anna sinulle joululahjoja. Tämä suojelee sinua yskältä, kun täällä on niin kylmäkin.

Peikko mumisi itsekseen: Tämä on merkillistä, tämä on ihmeellistä! En voi sille mitään, että sydämeni sulaa kuin jäätikkö kevätauringossa.

Sitten hän kääntyi vakavana Kirstin puoleen: Enpä tiedä, enpä todellakaan tiedä, mitä tekisin? On niin käsittämätöntä, että sinä tahdot tuottaa minulle iloa ja onnea. Peikolle onnea! Ha ha haa! Tiedätkö sinä ihmislapsi, että kahteensataan vuoteen minä en ole saanut yhtään ystävällistä sanaa enkä tekoa osakseni. Joulukuusi ja kynttilöitä — ja lämmittävä kaulaliina! Minusta tuntuu, kuin yksi noista sinun kynttilöistäsi olisi syttynyt rinnassani palamaan. Siellä lämmittää niin kummasti!

Tiesinhän minä, että sinä et olisi minulle paha, koska nyt on joulu. Etkä sinä niin pahalta näytä kuin minulle on kerrottu, sanoi Kirsti.

Huh huh! Tuntuupa kuin kohoaisi jotakin sumua silmiini, mikähän minua oikein vaivaa? mutisi peikko. Kaulaliina, lämmittävä kaulaliina! Nytpä muistan jotakin! Lähes kaksisataa vuotta sitten sain joulupukilta lahjaksi kaulaliinan, jonka oma äitini oli kutonut.

Omalta äidiltä! huudahti Kirsti, onko sinullakin ollut äiti?!

On, on, sanoi peikko, mutta siitä on niin pitkä aika, että olin jo kaikki unohtanut. Tämä sinun kaulaliinasi on herättänyt muistoni eloon. Minäkin olin kerran ihmislapsi — ja koska sinä olet ollut niin hyvä minulle, tahdon ker-

toa sinulle, mikä minusta on tehnyt tällaisen ruman ja pahan peikon.

Kerro, kerro! huudahti Kirsti innoissaan.

Silloin Peikko kertoi: Kaksisataa vuotta sitten minä olin ihmislapsi, niinkuin sinä nyt, mutta minulla ei ollut sinun kauniita kasvojasi. Minä olin hyvin ruma poika. Minulla oli suuret, ulkonevat korvat, pitkä punoittava nenä ja leveä, ruma suu. Olin sairastanut aivan pienenä isorokon ja ihonikin oli kuin rupisammakolla. Kaikki toverini pilkkasivat minua ja kukaan ei tahtonut olla ystäväni. Minulla oli herkkä ja arka sydän kuin linnunpojalla. Aluksi kärsin ja itkin salaa onnettomuuttani, mutta vähitellen sydämeni koveni. Muutuin ilkeäksi ja julmaksi ja sitä mukaa kasvonikin vain rumenivat päivä päivältä. Lopulta kaikki pelkäsivät minua ja minä en sietänyt ketään lähelläni. Pakenin tänne metsään ja asetuin tähän luolaan asumaan. Vihasin, vihasin kaikkia — ja niin minä muutuin vähitellen tällaiseksi rumaksi peikoksi.

Mutta onhan sinulla ollut äiti, hän ainakin on sinua rakastanut, huomautti Kirsti väliin.

Äiti, niin äiti! Olin viisi vuotias, kun hän kuoli. Ainoa, mitä hänestä muistan, on se, kun hän viimeisenä joulunaan antoi minulle lahjaksi kaulaliinan. Tällaisen lämpöisen kaulaliinan, niinkuin sinä nyt toit minulle. Siksi varmaan sydämeni jäät alkoivatkin sulaa!

Voi peikkokulta! sanoi Kirsti murheellisena. Lähde pois täältä minun kanssani, ehkä sinusta tuleekin jälleen ihminen ja ehkä sydämesi jälleen tulee hyväksi.

Lapsikulta, sanoi peikko lempeästi, ei minusta enää mitään tule. Minä elän täällä luolassani omaa elämääni, mutta lupaan sinulle, että en enää koskaan astu täältä ulos häiritsemään ihmisten elämää. Ei yhdenkään lapsen enää tarvitse pelätä minua.

Minun vihani on sammunut tämän kaulaliinan takia ja noiden kynttilöiden takia, jotka sulattivat sydämeni jään. Se pieni pisara rakkautta, jota sinä olet osoittanut minulle, on tehnyt enemmän kuin mikään aseistettu armeija olisi pysynyt tekemään. Rakkaus voittaa kaikki!

Surullisesti hymyillen peikko avasi ovensa ja kehoitti Kirstiä menemään kotiinsa ja muistamaan häntä joskus pienellä kauniilla ajatuksella.

Iit' Mari Ropponen

Joulukuun Kahvimartat

Joulukuun Oka-kahvilahjan, joka samalla päättää kahvimarttojen arvonnan, saavat:

Rauha Auvinen Säynätsalosta. Hän on perheenemäntä, joka kuuluu Säynätsalon Marttayhdistykseen. Emäntälehteä hän on tilannut 6 vuotta.

Kati Kanerva Turusta. Tälle 5-henkisen perheen emännälle Emäntälehti on aivan uusi tuttavuus, tullut vasta tämän vuoden. Tuttavuus on ollut mieluinen ja tilaaja lehteensä hyvin tyytyväinen.

Tyyne Kurtto Jaalasta. Hän on maalaistalon emäntä, jonka perheeseen kuuluu 6 henkeä. Hän on v. 1944 alkaen kuulunut Marttajärjestöön ja tilannut Emäntälehteä 11 vuotta. Lehteä hän pitää erittäin mielenkiintoisena ja tarpeellisena ja hän lukeekin lehtensä aina "kannesta kanteen".

Lempi Mäenpää Koskelta (Tl). Hän on 4-henkisen pienviljelijäperheen emäntä. Hän on tilannut emäntälehteä 2 vuotta ja häntä kiinnostavat siinä erityisesti kasvatuskysymykset, joita lehdessä hänen mielestään saisi olla vieläkin enemmän kuin nykyään.

Aino Tommila Vehmaalta. Hän on 4-henkisen perheen emäntä ja 2 lapsen äiti. Hän on 1948 alkaen ollut Vehmaan My:n sihteerinä ja Emäntälehden asiamiehenä. Lehdestä hän pitää tällaisenaan ja hänen mielestään se on pätevä perheenemännän ammattilehti.

Kaikki tämänkin kertaiset kahvimartat ovat hyvän kahvin ystäviä ja valmistavat mielijuomansa, jota nauttivat 2—3 kertaa päivittäin, etupäässä hauduttamalla.

Emäntälehti on 1 ½ vuoden aikana arponut tilaajakuntansa kesken yhteensä 90 kiloa Oka-Saunakahvia. Tänä aikana on lehden palstoilla esitelty nuo 90 arpaonnen suosikkia, jotka kaikki poikkeuksetta ovat olleet kahvin, nimenomaan hyvän kahvin ystäviä. Emäntälehti ja kahvimartat kiittävät Oka-kahvi Oy:tä miellyttävästä lahjastaan. Olemme saaneet siitä mielenkiintoista odotusta, pientä jännitystä ja voineet sen avulla tarjota lahjan saajille monta virkistävää kahvituokiota.

EMÄNTÄTÄLEHDEN vuoden 1956 sisällysluettelo

Sivu

Uskonnollisia ja mietekirjoituksia:

Anna meille meidän jokapäiväinen leipämme, Anna-Liisa Mäenpää 35
Arkielämää, Liina Pulliainen 250
Elämän ohje, Erkki Airas 205
Hetken arvo, Suoma Karo 177
Iloitkaa aina, Toivo Seppälä 147
Joulu Suursaaressa, Helena Virkki 346
Lapsuuskotini jouluvirsi, Aino Voipio 340
Martta kohtaa Jeesuksen, Ilmari Salomies 111
Onko joulumme oikea joulu? Eero Lehtinen .. 336
Pääsiäiskirje, Irene Airas..... 67
Raha, Liina Pulliainen 215
Rakkaus on antelias, Niilo Karjomaa 299
Rautapata, Liina Pulliainen 166
Sallikaa lasten tulla, Toini Värri 265
Sydämen onni, V. I. Forsman 5
Viljapellon saarna, Katri Ruusuvaara 237

Runoja ja näytelmiä:

Hartautta — hilloa — horoskooppeja, Eliina Oravakorpi 279
Kasvattajan rukous, Aili Könönen 243
Rukous, Aari Surakka 341

Novelleja ja pakinoita:

Kissan siemeniä, Lassius 167
Kun Martti ja minä olimme joutua Siperiaan, Armas J. Pulla 356
Meillä on magnetofoni, Lassius 198
Meillä veikataan, Lassius 20
Missä vietän lomani, Helena Pettinen 168
Mitä Retuperän martoille kuuluu, Eliina Oravakorpi 42, 152
Puhunkohan liikaa? Hilja Valkeapää 206
Tuliaisia lapsille, Kerttuliisa Ketonen 197
Tuolihullutus, Oiva Paloheimo 368

Kasvatuksellista:

Anoppi ja miniä, Hilja Valkeapää 36
Avioliiton sopeutumisprobleemeista, L. R. 148
Avioliitto, L. R. 7
Avioliitto ja kodin ulkopuolinen seurustelu, L. R. 208
Isä laskee väärin, Alli Valli 116
Kauko ja Kalevi, Alli Valli 248
Milloin ihminen itsenäistyy? L. R. 300
Mitä kirjoja äidinkoululaisille? Ulla Lehtonen 266
Naisen aseman muuttuminen yhteiskunnassa, L. R. 38
Perheneuvotteluista 314
Pitää olla äiti, Alli Valli 74
Saako lapseni sitä mitä hänen toverinsa, Alli Valli 158
Äitipuoli, Alli Valli 192

Satuja:

Hassu päähänpisto, Marjatta Kurenniemi 10
Kevättuulen tanssiaiset, Marjatta Kurenniemi .. 120
Misu Maukulaisen ihmeellinen seikkailu, Lassius 224

Sivu

Musta lintu, Marjatta Kurenniemi 94
Omenasatu, Marjatta Kurenniemi 52
Rakkaus voittaa pahan peikonkin, Iit-Mari Ropponen 371
Satu rannalta, Marjatta Kurenniemi 196
Satu Turilaasta, Marjatta Kurenniemi 221
Sienimetsässä, Marjatta Kurenniemi 274
Vaarin vanha karvahattu, Marjatta Kurenniemi 320
Vanha joululaulu, Marjatta Kurenniemi 342

Yhteiskunnallista ja yleistä:

Koti ja koulu yhteistyöhön, Erkki Hara 272
Luostarinmäen vaimoväen vieraana, Lisa Ahlblad 70
Maalais- ja kaupunkilaiskodin elämänpiiri, Eino Sormunen 338
Naisen työkenttä, L. R. 178
Vanhan Turun näkymiä 82
Varsinais-Suomen parhaat emännät, E-M. L .. 21

Terveydenhoitoa:

Jalkavaivoista, Helvi Paljakka 313
Ole oikealla tavalla laiska, Helvi Paljakka 268

Kodintaloutta:

Asutko oikein? Anna-Liisa Mattila 44
Lattiavahoista, Terttu Lyytikkä 302
Mitä tekniikka vaikuttaa kotitaloustyöhön? Sirkka Kouki 240
Osaatko suunnitella kotitaloustyötäsi? Sirkka Kouki 17
Teollisuuden, kaupan ja kotitalouden edustajien neuvottelupäivät 54

Kodinhoitoa:

Kunnostan pellavaliinan jouluksi, K. M. 352
Lakanoiden mankeloinnista, K. M. 283
Montako kertaa huuhtelen pyykin? Vappu Niinimäki-Eräjää 115
Se ikkunoiden pesu, K. M. 319
Virkistävä sauna, Sirkka Kouki 372
Värien käytöstä pöydän kattamisessa, Pirkko Aro 161

Ravinto- ja ruokataloutta:

Amerikkalaisissa kutsuissa, Aino Laurila 368
Illallinen, Aune Ihamuotila 41
Joulukakku 343
Joulu on taas, Kirsti Rautavaara 344
Juhlakahvi, Aune Ihamuotila 364
Kansanomaista Kalevalanpäivänä, Aino Laurila 40
Kasvimaalta ruokapöytään, Pirkko Laine 251
Keitä kasvikset kauniiksi, Hilkka Halkilahti 155
Kesäisiä jälkiruokia, Arla Pohjanpää 214
Kevätkalaa, Hilkka Halkilahti 121
Lammaskaaliako? Arla Pohjanpää 244
Meille tulee saunavieraita, Aino Laurila 189
Mitä leivon sunnuntaiksi? Marjatta Rautvuori 220
Mitä makeiden hillojen tilalle? Hilkka Halkilahti 218
Mitä maksasta? Arla Pohjanpää 125
Nimipäivävieraiden kestitys, Aino Laurila 304

Sivu

Nuorisokutsut, Aino Laurila 12
Nyt kokoonnutaan meille, Aino Laurila 282
Nyt valmistamme, Kaarina Valla 80
Paistaako uunisi hyvin? Aune Ensio 180
Pikkukutsut, Aune Ihamuotila 252
Pikku Pekan 5-vuotispäivä, Aino Laurila 154
Raparperia kevään ruokapöytään 167
Rasvojen käyttö kohtuulliseksi, Ritva-Liisa Karvetti 126
Syntymäpäivälounas, Aune Ihamuotila 210
Syväjäädytettyä kalaa, Arla Pohjanpää 16
Syväjäädytettyjä kasviksia, Hilkka Halkilahti .. 91
Syödäänpä vaihteeksi sieniä, Arla Pohjanpää .. 308
Terveellistä herkuttelua, Hertta Turunen 219
Yllätysvieraan kestitys, Aune Ihamuotila 156

Kotiteollisuutta, käsitöitä ja askartelua:

Arkipuvussakin tarvitaan tyyliä, Pirkko Frondelius 190
Ikkunaverhoja, Eeva Hynninen 195
Joululiina, E. S. 318
Kankaan käsittelystä, Sirkka Vuokko 11
Keltainen pukukangas, Eeva Hynninen 287
Kesäpukukangas, Siiri Haila 165
Kesäpäivien pukuja, Sirkka Vuokko 142
Kevään muunnelmapukuja, Sirkka Vuokko 124
Kutoisimmeko räsymaton? Talvikki Lausala .. 92
Kuviohihainen villatakki, Sirkka-Liisa Louhe .. 22
Lasten neulevaatteista, Talvikki Lausala 379
Liina tuvan pöydälle, Eeva Hynninen 315
Marttaliiton neuletyökilpailu, Sirkka-Liisa Louhe 225
Matto, Etti Pekonen 56
Neuletyökilpailu 3, 57
Neulon kolmevuotiaalle, Laura Tomero..... 284
Niinitöitä, Helvi Pyhäranta 270
Nimikirjaimia, Aino & Juhani Hausmann 2
Nopeatekoisia joululahjoja 281
Opettelemme rottinkitöitä, Saara Hoikanmäki .. 305
Pannunmyssyjä ja sohvatyynyjä, Sirkka-Liisa Riuska 316
Patjakangas, Etti Pekonen 56
Pikkutakkikangas, Siiri Haila 164
Poikkiraitaisia pukukankaita, Siiri Haila 254
Pukukangas, Etti Pekonen 23
Puseroita ja hameita, Sirkka Vuokko 238
Päähuivi, Etti Pekonen 143
Raidallisia kesäpukukankaita, Eeva Hynninen .. 140
Regina-nukke, Pirkko Tuomainen 294
Rusetit pannaan kääröihin, Sirkka-Liisa Louhe 361
Saunakamarin somisteeksi, Greta Kankainen .. 202
Varo virheitä neuloessasi, Anjariitta Reimi-Orsa 57
Viehkeä villapusero, S-L. L. 55

Puutarhan ja huonekasvien hoitoa:

Hankimme uusia huonekasveja, Aino Harju .. 43
Hiljaa, hiljaa joulun kellot kajahtaa, Anni Perttula 350
Huonekasvien hoidosta, Aino Harju 86
Huomio puutarhaan, A-L. M. 135, 166, 199, 231, 245, 285, 321
Kasvinsuojeluaineista, Seppo Roivainen 96
Puutarhakoti, Saara-Heleena Perttola 366
Pyhäinpäivän seppele A-L. P. 278

Sivu

Suurin huvi huonekasveista, Aino Harju 149
Vihannestarhan suunnitteluun! Lea Kurki 89
Vihannesten varastoinnista, Lea Kurki 212

Maataloutta:

Varsinais-Suomen maataloudesta, Ilmari Majaniemi 112

Marttakoteja:

Eva-Maija ja Toivo Lyyn koti Naantalissa 77
Hertta ja Toimi Mukulan koti Iitissä, Kerttu Vartiainen 347
Alvi ja Linda Patrikaisen koti Lappeella, Elli Lehtinen 122
Kirsti ja Harri Rautavaaran Järlä Tuusulassa .. 118
Suoma ja Alpi Rytkösen Veittola Ylöjärvellä, Auni Nuolivaara 309
Anni ja Paavo Ryynäsen koti Pyhäselässä, Tuula 275
Ellen Siivosen koti Munkkiniemessä, M. H. 246
Irja ja Paavo Vidingin Kesäniemi Vihdissä, Hilja Lahti 353

Tyttö- ja nuorisotyö:

Kerhotyön merkitys tytöille, Maj-Lis Pohjola .. 84
Kesä on leiriaikaa, Sirkka-Liisa Louhe 222
Kodin tulisi palvella nuorisoa, Sirkka Kouki .. 14

Henkilökirjoituksia:

Helena Brander 80 v. 90
Hilja Hämäläinen 50 v., H. S. 134
Ida Hölttä 60 v., U. S. 165
Hanna Karttunen 60 v., M. H. 46
Saimi Knuutila †, H. K. 325
Helmi Kukkonen 70 v. 24
Aune Laaksonen 50 v. 163
Aina Mattila †, A. N. 98
Aino Nykänen 60 v., A. K. 164
Helmi Ollila-Säkki 60 v., H. S. 325
Thyra Osma 60 v., H. B. 51
Aina Paatero 85 v., Tuula 97
Hilda Pesonen 70 v., M. H. 51
Martta Pirinen 75 v., E. M. 215
Alma Rauhavaara 50 v., H. A. 166
Aura Ruokosalmi 60 v., S. L. 98
Impi Saari 70 v., A. U. 289
Hilda Salvas 60 v., L. Bs. 228
Aino Saukkonen 60 v., S. S. 134
Hilja Silden 50 v., H. S. 166
Tilda Sipiläinen 50 v. 213
Elsa Sormunen 60 v., M. S. 164
Signe Stenfelt 75 v., E. V. 228
Hilma Talikoinen 70 v., H. A. 165
Aino Venetjoki †, T. M. 24

Liiton työmaalta:

Emäntälehden Tukholman matka 216
Kahvimartat 25, 59, 99, 127 162, 197, 231, 245, 283, 324, 372
Martat lomakursseilla 230
Marttakerho keskustelee, Elli Kaarlehto 47
Marttaliiton syyskokoukset 322
Marttaliiton vuosikokous Turussa 69, 184

Sivu

Marttapiiriliittojen vuosikokouksia 69, 130
Marttojen työmailta..... 26, 170, 229, 288, 324
Meidän kerho opiskelee kasvisaapista 128
Näimme Naantalin ja muutakin, Hilkka Halkilahti 182
Opintovuosi, Sirkka Kouki 6
Varsinais-Suomi kutsuu, Toini Launto ja Eeva-Maija Lyy 68
Vuosimerkkejä martoille 30, 168

Emäntälehden kilpailuja:

Hyväksytkö ja käytätkö ruumiillista rangaistusta? 321
Mikä kirja rippilapselle? 255
Missä ja miten vietät lomasi? 135, 168
Mistä C-vitamiinia sydäntalvella? 43, 129
Mistä kotitaloustyöstä pidät? 288, 255, 301
Mitä lahjaksi 50-vuotiaalle marttaystävälle? 196, 228
Mitä puutarhasi tarjosi sinulle? 321
Mitä uutta kukkaikkunallasi? 98, 134
Paras Emäntälehti 17, 76
Tilauskilpailu 101
Tuliaisia lapsille 153, 197

Sekalaista:

Ajatelmia 25
Kirjallisuutta 129, 199
Laten suusta 321, 371
Martat auttavat toisiaan 25, 51, 97

1889

MITÄ TEKISIMME NEULEILTOINA?

NEOVIUS on
hovihankkijanne

— **ryijymalleja**
työtarpeineen

— **käsityömalleja**
työtarpeineen

Tilatkaa
VIRKKAUS- JA NEULETYÖT v. 1957

Neovius
1 — 8 — 8 — 9

Helsinki — Turku — Vaasa — Loimaa — Forssa

PESKÄÄ HIUKSIINNE
UUSI ILOINEN VÄRI

ORIENT HENNA on ikivanha itämainen kauneudenhoitoaine nykyajan naisen käyttöön sovellettuna.

Orient Henna Shampoo

Hiusten värjäys sen avulla on miltei yhtä helppoa kuin tavallinen shampoopesu. Täydellinen käyttöohje jokaisessa pussissa. Noudattamalla sitä tarkoin saatte toivomanne värivivahteen ja luonnollisen, kauniin tukan.

15 värivivahdetta
8 enemmän kuin sateenkaaressa

Elanto

ROHDOSMYYMÄLÄT
— maaseudulla OTK:n jäsenosuusliikkeet

Näin valmistamme joulukinkun helpoimmin . . .

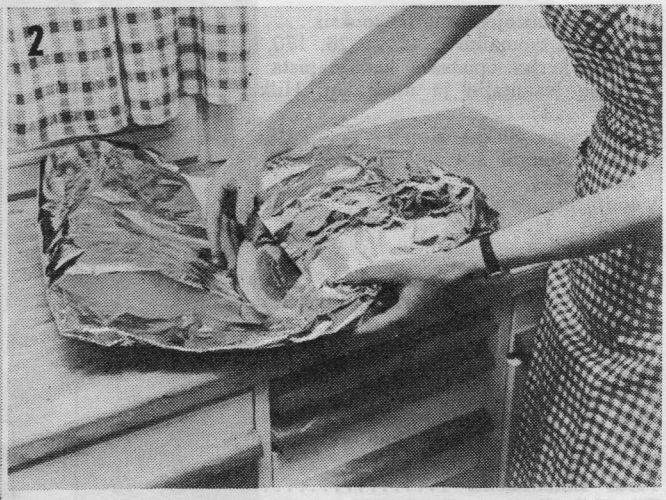

1. Suolattu kinkku asetetaan kaksinkertaiselle ALUMIT-talouspaperille . . .
2. ja kääritään siihen. Paperia ei tarvitse voidella. Paketista tehdään mahdollisimman tiivis . . .
3. ja sitten vain paketti reunallisella pellillä keskilämpöiseen uuniin . . .

näin helposti se käy!

4. Vaivatta, valelematta ja holhoomatta on kinkku kypsynyt uunissa mureaksi ja maukkaaksi, säilyttäen tarkalleen kaikki kinkun aromit. Paperissa ei kinkku pala eikä tartu siihen kiinni. Lisäksi huone säilyy puhtaana kärystä.

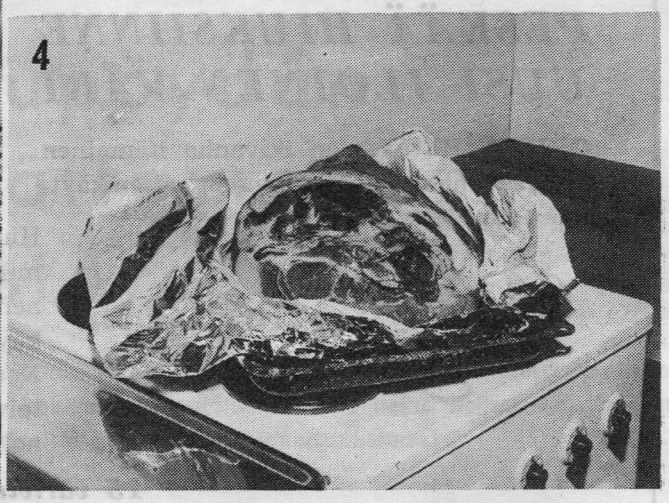

Kysykää Paperituotteen Alumit-talouspaperia

Näin siis nykyaikainen perheenemäntä ALUMIT-talouspaperin avulla saa — tavallisesti niin suuritöisen kinkunvalmistuksen — suoritettua melkeinpä täysin vaivatta.

Kypsän kinkun pinta voidaan jälkeenpäin kevyesti ruskistaa tai muuten kaunistaa.

Kypsymisaikalaskenta kiloa kohden: 1 kilo = 1 tunti, seuraavat kilot ½ tuntia. Esim: 6 kg kinkun kypsytys vaatii n. 3,5 t.

Valmistakaa tänä jouluna maukas kinkku Alumit-talouspaperissa. Siten säästätte aikaa ja vaivaa. Käyttäkää myös muissa paistoksissa ALUMITIA — esim. lihat, kalat, vihannekset yms. paistuvat Alumit-paperissa mehukkaan kypsiksi ja maukkaiksi.

Nyt on huoneiden puhdistaminen entistä helpompaa —

HOOVER-pölynimuria ei tarvitse siirrellä

Hinta

25 900:—

Myös vähittäismaksulla, 2 maksutapaa:

6 000:— käsirahaa ja 6 kuukausierää à 3 500:—.

Säästäkää työtä ja vaivaa — kotinne puhdistaminen tapahtuu nyt kevyemmin kuin koskaan aikaisemmin! Hoover-pölynimurin **kaksinkertaiseen pituuteensa venyvä Hooverflex-letku** auttaa puhdistamaan suurenkin huoneen lattiasta kattoon saakka — tarvitsematta siirrellä pölynimuria. Voimakas imu kerää kaiken pölyn ja lian erikoispaperista valmistettuun pölypussiin, jonka tyhjennys tapahtuu helposti, käsiä likaamatta.

— uudenaikainen muotoilu
— miellyttävä kahden värin yhdistelmä
— **vaippa kestävää teräslevyä**
— helppo säilyttää
— ilmatiivisti kiinnittyvät putkijatkeet
— kolme muovipäällysteistä harjaa ja kaksi tehokasta puhdistussuulaketta
— **paperinen pölypussi**
— vuoden kirjallinen takuu
— täydellinen Hoover-huolto

Hoover-pölynimuria myyvät **vain valtuutetut Hoover-jälleenmyyjät.**

HOOVER Oy

Hoover-tuotteiden valmistaja ja tukkumyyjä Helsinki, Vuorikatu 3, puh. 13 381 (vaihde), kaukop. A 777.

Käyttölasista toivelahja . . .

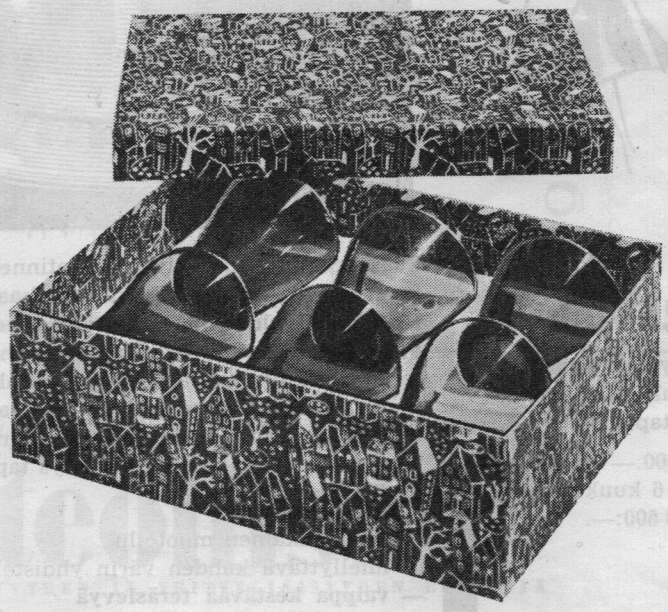

Iloisen värikkäät juomalasit tuovat kaivattua pirteyttä niin juhla- kuin arkipöytäänkin. Kätevänä kuuden lasin pakkauksena ne ovat sopiva joululahja jokaiseen kotiin.

Kuuden lasin pakkaus 550:—

Kaadin . . . . . 250:—

Riihimäen Lasi Oy

TALVIKKI LAUSALA:

LASTEN NEULEVAATTEISTA

Neulevaatteet ovat saaneet suuren suosion etenkin lasten vaatetuksessa. Kieltämättä ne ovatkin monessa suhteessa suositeltavia. Äideille on jo niitten valmistaminenkin helpompaa kuin ommellen tehtyjen, eikä ainoastaan helppoa, vaan monen mielestä suorastaan huvia. Liian usein kuitenkin tehdään lasten neulevaatteissa kaksi perusvirhettä, joitten takia työt saattavat kokonaan epäonnistua. Emme kiinnitä tarpeeksi paljon huomiota niiden väreihin ja malleihin.

Valitettavan usein ei langan väriä suinkaan valita lapsen mukaan, vaan saatetaan käyttää loppuun isän villapaidan tai äidin puseron jäännöslangat. Tulos ei tällöin aina ole läheskään kaunis. On tietenkin vaikeata vetää tarkkaa rajaa "aikaihmisten värien" ja "lasten värien" välille, mutta yleisohjeena pitäkäämme sitä, että lasten värien pitäisi olla puhtaita, raikkaita ja mielellään kirkkaita. Aikaihmisille jääköot kovin sekoitetut värit, kaikki päävärien välivärit ja niiden monet erilaiset vivahdukset.

Tuo sääntö, että kunkin henkilön omat värit, siis ihon, silmien ja hiusten värit määräävät ne värit, jotka hänelle sopivat, pätee lapsiinkin nähden. Tällöin on aivankuin itsestään selvää, että hento, vaaleahko vauvaikä vaatii vaaleita ja hempeitä pastellivärejä. Seuraava aste, puuhakas, eloisa pieni yksilö, kaipaa jo voimakkaampia värejä. Hänen puhdas, heleä ihonsa vaatii väritkin puhtaina ja kirkkaina, ei kuitenkaan räikeinä, jotka eivät varmasti sovi kenellekään. Se, joka on tummien värien ystävä, löytää niistäkin puhtaita ja kirkkaita, lapselle sopivia värejä. Liian sameat, jo valmiiksi "liankestävät" värit eivät pue lapsia ja jääköot mielellään kokonaan pois. Ujo, pieni ihminen voi tuntea itsensä vielä ujommaksi ollessaan aina puettuna harmaaseen ja ikävänväriseen. Sensijaan jokin kirkas väri hänen vaatetuksessaan rohkaisee hänen mieltäänkin. Ei pidä kuitenkaan mennä liiallisuuksiin ja pukea lasta pelkkään punaiseen. Lapset tosin itse rakastavat punaista väriä koko kehittymättömän makunsa voimalla. Suotakoon sitä heille, mutta sopivina annoksina. Heidän oma väriaistinsa ei sano vielä, sopiiko jokin väri heille vai ei, ja vaistomaisesti he valitsevat kaikkein kirkkaimman värin. Ei liene suinkaan väärin kehittää lasten makua jo melko pienestä ja opettaa heille havainnollisesti kauniitten värien tuntemusta ja käyttöä. Ei mielestäni ole turhamaisuutta, jos pikku tyttö esim. kysyy, sopiiko hänen lettinauhansa väri hänen puseronsa väriin. Lapsi haluaa tietää, mikä on oikein. Meidän tulisi olla vain iloisia siitä, että lapsi alkaa itse kiinnittää huomionsa ympäristönsä väreihin ja vertailla niitä toisiinsa.

Liian monien värien käyttö yht'aikaa lapsen yllä saattaa olla hyvinkin häiritsevää. Lapsi tuntuu itse aivan häviävän tämän kirjavuuden joukkoon. Moniväriset kirjoneuleet ovatkin sentakia vaarallisia. Kun nykyisin paljon käytetyt pitkät housut usein ovat ruudullisia ja pikkutyttöjen hameet myös ruudullisia tai raidallisia, kokonaisuus on liian levoton, jos myös neuletakki tai pusero on kirjava. Jos lapsella on useita neuletakkeja, on monivärinenkin takki paikallaan, kun sille vain löytyy sopivat seuralaiset. Yksivärinen on aina turvallisin, ja halutun vaihtelun voi siihen saada pienellä, kevyellä kuvioneuleella. Lapsen pieni olemus jo määrää sen, että suuret kuviot, leveät raidat ja liian monimutkaiset mallineuleet ovat sopimattomia lasten neulevaatteisiin. Pieni vaatekappale vaatii pientä ja siroa kuviointia. Ellei sileä neule tyydytä, neulottakoon mieluummin liian yksinkertaista kuin liian koristeellista.

Marttaliiton neuletyökilpailun tulokset osoittivat sen, että työstä tehdään useimmiten mahdollisimman koristeellinen, kun siitä oikein kaunista halutaan. Se on kuitenkin kokonaan väärin perusteltu, sillä yksinkertaisin on varmasti kauneinta myös neulevaatteissa, nimenomaan lasten vaatetuksessa. Nykyisin pyritään kaikessa pelkistettyihin muotoihin ja malleihin, ja annetaan hyvän ja kauniin raaka-aineen puhua puolestaan. Neulevaatteissakin voimme tätä periaatetta toteuttaa erinomaisesti: 1) riittävän yksinkertainen malli, 2) hyvin työhön sopiva lanka, 3) kaunis väri ja vielä 4) huolellinen työn suoritus olkoot siis ohjeinamme.

Lasten neulevaatteiden

PUHTAAT VÄRIT JA RAUHALLINEN KUVIOINTI

SOPIVAT HYVIN YHTEEN KIRJAVIENKIN HAMEIDEN JA HOUSUJEN KANSSA

Hinta 100:—

Helsinki 1956. Maalaiskuntien Liiton Kirjapaino